

Fylkesvis oversikt over prosjekter og tiltak i statsbudsjettet 2018

Akershus

Vei

- **E16 Sandvika-Wøyen, Bærum kommune**
I alt 280 millioner kroner er foreslått til prosjektet E16 Sandvika – Wøyen. Av dette beløpet settes det av 38 millioner kroner i statlige midler, og det forutsettes 242 millioner kroner stilt til disposisjon av bompengeselskapet. Prosjektet inngår som en del av Oslopakke 3. Anleggsarbeidet startet i januar 2015, og prosjektet ventes åpnet for trafikk i 2019. Ny E16 legger til rette for en utvikling av Sandvika som byområde og vil redusere lokale miljøproblemer.
- **E16 Bjørum-Skaret, Bærum kommune i Akershus og Hole kommune i Buskerud**
Det foreslås i alt 60 millioner kroner til E16 Bjørum-Skaret til forberedende arbeider, hvorav 30 millioner kroner i statlige midler og 30 millioner kroner som forutsettes stilt til disposisjon fra bompengeselskapet. Prosjektet omfatter bygging av en ny firefelts vei. Det skal bygges en tunnel under Sollihøgda, og en tunnel under Bukkesteinshøgda. Utbyggingen vil gi et sammenhengende tilbud for gående og syklende på hele strekningen. Dagens E16 vil inngå i et lokalveisystem. Det legges opp til anleggsstart mot slutten av 2018, og prosjektet ventes åpnet for trafikk i 2023.
- **E18 Knapstad-Retvet, Hobøl og Ski kommuner**
Det er lagt til grunn statlige midler til refusjon av forskutterte midler.
- **E6 Gardermoen, Ullensaker kommune**
Det settes av midler til statlig refusjon av prosjektet nytt kryss for avkjøringen fra E6 nord mot Oslo lufthavn Gardermoen.
- **E6 Hvam – Gardermoen, Nes og Ullensaker kommuner**
Det legges til grunn midler til videreføre arbeidet med reparasjon av drenering på E6 mellom Hvam og Gardermoen på E6.
- **E6 Vevelstadveien – Smedsrudveien, Ski kommune**
Det er lagt til grunn bompenger til å videreføre byggingen av gang- og sykkelvei langs E6 på strekningen Vevelstadveien – Smedsrudveien.
- **E6 Smiehagentunnelen og Nordbytunnelen, Frogn, Ås og Ski kommuner**
Det settes av midler til å rehabilitere E6 Smiehagentunnelen og E6 Nordbytunnelen (fase 2)

- **Planleggingsmidler (prosjektering/grunnerverv) E18 Vestkorridoren,**
Det prioriteres statlige midler til prosjektering og grunnerverv på prosjektet E18 Lysaker – Strand – Ramstadsletta i Bærum kommune.
- **Planlegging**
Det settes av midler til videre planlegging av rv 22 Bru over Glomma i Fet kommune.

Kollektivtransport, sykkel og gange i byområdene

- **Bymiljøavtale for Oslo og Akershus**

Samferdselsdepartementet, Oslo kommune og Akershus fylkeskommune inngikk i juni 2017 en bymiljøavtale som skal legge til rette for at veksten i persontransporten i byområdet tas med kollektivtransport, sykkel og gange. Avtalen er basert på Nasjonal transportplan 2014-2023 og gjelder for perioden 2017 til 2023.

I 2018 er det foreslått 280 millioner kroner i belønningsmidler til Oslo og Akershus som en del av bymiljøavtalen.

For 2018 er det også foreslått 300 millioner kroner til tiltak for kollektivtransport, sykkel og gange langs riksvei i byområder med bymiljøavtale eller byvekstavtale. Inkludert ubrukte midler fra tidligere år blir samlet disponibelt beløp 780 millioner kroner. Midlene vil bli fordelt mellom byområdene når det foreligger nærmere avklaringer.

I bymiljøavtalen har staten forpliktet seg til å dekke 50 prosent av prosjektkostnadene for Fornebu-banen i Oslo og Akershus. Lokale myndigheter er ansvarlige for den resterende delen av finansieringen. Det statlige bidraget i 2018 dekkes av ubrukte midler fra 2016 og 2017.

- **Oslopakke 3 – utbygging av vei- og kollektivnett**

Oslopakke 3 er en viktig del av bymiljøavtalen, og er et samarbeid mellom Akershus fylkeskommune, Oslo kommune, Statens vegvesen og Jernbaneverket om utbygging og finansiering av vei- og kollektivtiltak for perioden 2008-2036. Samarbeidet omfatter riksveier, fylkesveier i Akershus, kommunale veier i Oslo, jernbane, trikk, T-bane, buss og båt i Oslo og Akershus. Finansieringen skjer gjennom bompenger og bevilgninger fra staten, Oslo kommune og Akershus fylkeskommune.

Fase 1 av det lokalt vedtatte bompengetakstsystemet innebærer et nytt system med tids- og miljødifferensierte takster, og dette ble innført 1. oktober 2017.

I juni i år ble det lokalt inngått en tilleggsavtale til den revidert avtalen for Oslopakke 3 som omfatter fase 2 av bompengetakstsystemet, med blant annet flere nye bomsnitt. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med en egen sak om fase 2 av takstsystemet.

Jernbane

- **Follobanen, Oslo og Ski kommuner**
- Det settes av 4 697 millioner kroner til Follobanen. Prosjektet omfatter nytt dobbeltspor på strekningen Oslo-Ski. Midlene går til gjenstående grunnverv og hovedarbeider for innføring til Oslo S, tunnelen og dagstrekningen mot Ski og Ski stasjon. Kostnadsrammen er 27,9 milliarder kroner. Det er planlagt å ta banen i bruk fra desember 2021.

Prosjektet bidrar til et effektivt kollektivtrafikksystem med god kapasitet i Oslo-regionen. Østfoldbanen er i dag overbelastet og det er svært utfordrende å forbedre togtilbudet. Follobanen vil halvere reisetiden mellom Oslo S og Ski, fra om lag 22 til 11 minutter. Det nye dobbeltsporet, i kombinasjon med videre utbygging av IC på Østfoldbanen, legger til rette for en betydelig tilbudsforbedring for region- og lokaltog og godstog.

- **Dobbeltspor på InterCity-strekningen Langset-Kleverud, Eidsvoll og Stange kommuner**

Det foreslås 241 millioner kroner til avsluttende prosjektaktiviteter og sluttoppgjør på nytt dobbeltspor på InterCity-strekningen mellom Langset i Akershus og Kleverud i Hedmark. Prosjektet har en kostnadsramme på 5,4 milliarder kroner og ble tatt i bruk i forbindelse med ny rutetermin i desember 2015.

- **Dobbeltspor på InterCity-strekningen Venjar-Eidsvoll-Langset, Eidsvoll kommune**

Det foreslås 350 millioner kroner til mulig anleggsstart på prosjektet i 2018. Samferdselsdepartementet kommer tilbake til Stortinget, med forslag om kostnadsramme før eventuell anleggsstart i 2018. Prosjektet omfatter utvidelse fra ett til to spor på Gardermobanen mellom Venjar og Eidsvoll, jernbanetekniske tilpasninger på Eidsvoll stasjon og nytt dobbeltspor fra Eidsvoll til Langset.

Strekningen er på totalt 13 km og knytter dobbeltsporet Langset-Kleverud sammen med Gardermobanen. Dette gjør at det blir sammenhengende dobbeltspor fra Oslo-S til Kleverud, og videre til Sørli og Åkersvika etter at prosjektene Kleverud-Sørli og Sørli-Åkersvika på Dovrebanen blir bygd.

- **Planlegging av Ringeriksbanen, Bærum, Hole og Ringerike kommuner**

Innenfor foreslått bevilgning til planlegging er det satt av 576 millioner kroner til videre planlegging av den nye InterCity-strekningen mellom Sandvika og Hønefoss ny E16 på strekningen Skaret-Hønefoss, med sikte på i mulig anleggsstart i 2021/2022.

Ringeriksbanen gir om lag én time redusert reisetid på strekningen Oslo – Hønefoss og videre på Bergensbanen. Utbyggingen gir en betydelig forbedring i reisetilbudet mellom Ringerike og Oslo-området. Jernbaneprosjektet omfatter om lag 40 km med dobbeltspor fra Jong vest for Sandvika til Sundvollen.

Foreløpig kostnadsanslag for hele fellesprosjektet E16 Ringeriksbanen er på om lag 28,3 milliarder kroner.

- **Nye tog på Gjøvikbanen, Oslo, Nittedal, Lunner, Gran, Vestre Toten, og Gjøvik kommuner**

I 2018 skal i alt 14 nye togsett av typen Flirt settes i trafikk på Gjøvikbanen og Vossebanen. Utskiftingen av de gamle togsettene på Gjøvikbanen startet høsten 2017 og skal fullføres i 2018. Til sammen skal ti gamle togsett skiftes ut med ti nye Flirt-tog. Sammen med innfasingen av det nye togmateriellet skal det gjennomføres nødvendige tilpasninger i infrastrukturen.

- **Planlegging av plattformforhøyelser og forhøyelser på Gjøvikbanen, Oslo, Nittedal, Lunner, Gran, Vestre Toten, og Gjøvik kommuner**

For å legge til rette for innføring av nye og lengre Flirt-tog, foreslås det å planlegge tiltak for plattformforlengelser og – og forhøyelser. Det er varierende planstatus for de enkelte stasjoner på Gjøvikbanen som skal utbedres.

- **Kapasitetsøkende tiltak i Oslo-området, Asker, Sandvika og Skedsmo kommuner**

For å legge til rette for en mer robust infrastruktur og trafikkavvikling i Oslo-området, videreføres tiltak på strekningen Asker-Lysaker og på Lillestrøm stasjon. I tillegg videreføres tiltak som gjør det mulig å øke kapasiteten på strekningen Nationaltheatret-Lysaker.

Det pågår også planarbeid for tiltak på blant annet stasjonene Lillestrøm, Lysaker, Sandvika og Asker, samt på strekningen videre mot Brakerøya. Omfang, prioritering og rekkefølgen på gjennomføring av tiltakene ses på i det pågående planarbeidet.

- **Kongsvingerbanen – kapasitetsøkende tiltak, Skedsmo, Fet, Sørumsand, Nes, Sør-Odal, Kongsvinger og Eidskog kommuner**

Innenfor den foreslåtte rammen på 233 millioner kroner til planlegging av kapasitetsøkende tiltak, stasjoner og knutepunkter er et blant annet lagt opp til planlegging av økt hensettingskapasitet i forbindelse med innføring av Flirt-togsett, for på sikt å kunne håndtere fem doble togsett. De første togsettene planlegges satt i drift innen årsskiftet 2018-2019. Det planlegges å fjerne tre planoverganger på Kongsvingerbanen, slik at det blir mulig for lengre tog å krysse.

Innenfor den foreslåtte rammen til kapasitetsøkende tiltak, er det satt av 21 millioner kroner til blokkposter på Kongsvingerbanen. Blokkposter legger til rette for at flere tog kan kjøre tettere. Prosjektet gjennomføres i sin helhet i 2018.

- **Ombygging av Sørumsand stasjon på Kongsvingerbanen, Sørumsand kommune**

Innenfor den foreslåtte rammen på 185 millioner kroner til utbygging av stasjoner og knutepunkter går regjeringen blant annet inn for å bygge om Sørumsand stasjon på Kongsvingerbanen med to nye sideplattformer og et nytt spor til plattform 2. I tillegg erstattes mellomplattformen og tilhørende planovergang med en universelt utformet undergang.

Prosjektet legger til rette for togkryssing ved Sørumsand og en mer punktlig togtrafikk. Det legges opp til at den nye stasjonen kan tas i bruk i 2018. Forventet sluttkostnad for prosjektet er 190-200 millioner kroner.

- **Planlegging av nytt vendespor på Asker stasjon, Asker kommune**

Innenfor den foreslåtte rammen på 233 millioner kroner til planlegging av tiltak for økt kapasitet og tiltak på stasjoner og knutepunkter videreføres planleggingen av nytt vendespor på Asker stasjon. Dette er et av flere kapasitetsøkende tiltak som planlegges på togruten Spikkestad-Asker-Oslo-S-Lillestrøm.

- **Vedlikehold og fornying av eksisterende jernbanenett**

For å legge til rette for en sikker og driftsstabil togtrafikk, er det budsjettet med nær 5,2 milliarder kroner til vedlikehold av dagens jernbaneinfrastruktur, inkludert 2,1 milliarder kroner til fornyingstiltak og 925 millioner kroner til videreføring av arbeidet med det nye signal- og sikringssystemet ERTMS. Midlene til vedlikehold er ikke geografisk fordelt eller spesifisert på annen måte i budsjettforslaget. Bane NOR vurderer løpende prioriteringen av vedlikehold i Akershus med utgangspunkt i målene for driftsstabilitet, infrastrukturens tilstand, togtrafikken, samt kortsiktige og langsiktige behov.

Elektronisk kommunikasjon

- **Tilskudd til bredbåndsutbygging**

Regjeringen foreslår å bevilge 69,7 millioner kroner til tilskudd til bredbåndsutbygging i områder der det ikke er kommersielt grunnlag for utbygging. Kommuner og fylkeskommuner kan søke om midler. Nasjonal kommunikasjonsmyndighet vil i samarbeid med fylkeskommunene tildele midler til de enkelte prosjektene.

- **Tilskudd til telesikkerhet og beredskap**

Regjeringen foreslår å bevilge 183 millioner kroner til tilskudd til telesikkerhet og beredskap i en tid der trygg og robust elektronisk kommunikasjon blir stadig viktigere for folk flest, næringsliv og samfunnskritiske funksjoner i alle sektorer. En andel av midlene vil gå til Nasjonal kommunikasjonsmyndighets program for forsterket ekom, som sørger for forsterket elektronisk kommunikasjon i utsatte kommuner.

Post

- **Lørdagsomdeling av aviser**

Regjeringen foreslår 96,7 millioner kroner til lørdagsomdeling av aviser i distriktsområder uten avisbudnett.

- **Statlig kjøp av post- og banktjenester**

Regjeringen foreslår 165 millioner kroner til statlig kjøp som skal sikre postomdeling til de mest kostnadskrevende husstandene i distriktsområder, grunnleggende banktjenester i landspostnettet og gratis framsending av blindeskriftsendinger.

Aust-Agder

Vei

- **E18 Tvedestrand-Arendal, Tvedestrand og Arendal kommuner**

Prosjektet E18 Tvedestrand–Arendal i Aust-Agder er det første utbyggingsprosjektet som ble satt i gang av Nye Veier AS. I veiutbyggingsavtalen med Samferdselsdepartementet er det avtalt et samlet vederlag på 6 037 millioner 2017-kroner. Bompengefinansieringen utgjør 2 126 millioner 2017-kroner. Anlegget er planlagt åpnet høsten 2019.

- **Vederlag til OPS-prosjekter: E18 Grimstad-Kristiansand, Grimstad, Lillesand og Kristiansand kommuner**

E18 Grimstad–Kristiansand i Aust-Agder og Vest-Agder ble åpnet for trafikk i 2009. Kontrakten løper fram til 2034. For 2018 utgjør det kontraktsfestede vederlaget 354 millioner kroner, som forutsettes finansiert med 114 millioner kroner i statlige midler og 240 millioner kroner i bompenger.

- **E18 Grimstadporten, Grimstad kommune.**

Innenfor midlene til fornying legges det opp til å ferdigstille arbeidene med å utbedre E18 Grimstadporten.

- **Rv 9 Bjørneråa-Optestøyl, Bykle kommune**

Innenfor rammen prioriteres det midler til å videreføre arbeidene med strekningsvise utbedringstiltak på rv 9 i Setesdal i Aust-Agder. Det legges derfor opp til anleggsstart for utbyggingen av delstrekningen Bjørnaråa – Optestøyl i Bykle kommune i 2018.

- **Rv 9 Skomedal i Setesdal, Bygland kommune**

Det legges til grunn statlige midler til restfinansiering av utbyggingen av rv 9 ved Skomedal i Setesdal. Prosjektet åpnes for trafikk i oktober 2017.

TT-ordningen - tilrettelagt transport for funksjonshemmede

Aust-Agder er omfattet av den statlige, utvidede TT-ordningen som gir brukere med særlige behov, fortrinnsvis rullestolbrukere og blinde/svaksynte, rett til 200 enkeltreiser i året. I budsjettet for 2018 har regjeringen foreslått å bevilge 90,4 millioner kroner til ordningen, hvor nå syv fylker er omfattet. Midlene fordeles etter søknad fra fylkeskommunene.

Jernbane

- **Vedlikehold og fornying av jernbanenettet**

For å legge til rette for en sikker og driftsstabil togtrafikk, er det budsjettet med nær 5,2 milliarder kroner til vedlikehold av dagens jernbaneinfrastruktur, inkludert 2,1 milliarder kroner til fornyingstiltak og 925 millioner kroner til videreføring av arbeidet med det nye signal- og sikringssystemet ERTMS. Midlene til vedlikehold er ikke geografisk fordelt eller spesifisert på annen måte i budsjettforslaget. Bane NOR vurderer løpende prioriteringen av vedlikehold i Aust-Agder med utgangspunkt i målene for driftsstabilitet, infrastrukturens tilstand, togtrafikken, samt kortsiktige og langsiktige behov.

Elektronisk kommunikasjon

- **Tilskudd til bredbåndsutbygging**

Regjeringen foreslår å bevilge 69,7 millioner kroner til tilskudd til bredbåndsutbygging i områder der det ikke er kommersielt grunnlag for utbygging. Kommuner og fylkeskommuner kan søke om midler. Nasjonal kommunikasjonsmyndighet vil i samarbeid med fylkeskommunene tildele midler til de enkelte prosjektene.

- **Tilskudd til telesikkerhet og beredskap**

Regjeringen foreslår å bevilge 183 millioner kroner til tilskudd til telesikkerhet og -beredskap i en tid der trygg og robust elektronisk kommunikasjon blir stadig viktigere for folk flest, næringsliv og samfunnskritiske funksjoner i alle sektorer. En andel av midlene vil gå til Nasjonal kommunikasjonsmyndighets program for forsterket ekom, som sørger for forsterket elektronisk kommunikasjon i utsatte kommuner.

Post

- **Lørdagsomdeling av aviser**

Regjeringen foreslår 96,7 millioner kroner til lørdagsomdeling av aviser i distriktsområder uten avisbudnett.

- **Statlig kjøp av post- og banktjenester**

Regjeringen foreslår 165 millioner kroner til statlig kjøp som skal sikre postomdeling til de mest kostnadskrevene husstandene i distriktsområder, grunnleggende banktjenester i landspostnettet og gratis framsending av blindeskriftsendinger.

Buskerud

Vei

- **E134 Damåsen–Saggrenda, Kongsberg og Øvre Eiker kommuner**

Prosjektet omfatter bygging av 13,2 km vei i ny trasé forbi Kongsberg. Om lag 8,5 km bygges som firefelts vei, og resten som tofelts vei med midtrekkverk og forbikjøringsfelt. Det bygges fire tunneler med en samlet lengde på om lag 4,5 km. Anleggsarbeidene startet i juni 2015, og ny vei ventes åpnet for trafikk høsten 2019. Det foreslås satt av 1 100 millioner kroner i 2018, fordelt med 400 millioner kroner i statlige midler og 700 millioner kroner som forutsettes stilt til disposisjon av bompengeselskapet.

- **Rv 23 Dagslett–Linnes, Røyken og Lier kommuner**

Det settes av midler til forberedende arbeider og anleggsstart. Prosjektet omfatter bygging av 5,5 km ny firefelts vei. Det legges opp til anleggsstart i april 2018 mot tidligere forutsatt i august 2017, og prosjektet ventes åpnet for trafikk i 2021. Det foreslås satt av 345 millioner kroner i 2018, fordelt med 65 millioner kroner i statlige midler og 280 millioner kroner som forutsettes stilt til disposisjon av bompengeselskapet.

- **Rv 23 Merraskott- og Elgskauåstunnelene, Hurum og Røyken kommuner**

Innenfor de foreslåtte midlene til fornying legges det opp til å ferdigstille utbedringen av de to tunnelene.

- **E16 Bjørum-Skaret, Bærum kommune i Akershus og Hole kommune i Buskerud**

Det foreslås i alt 60 millioner kroner til E16 Bjørum – Skaret til forberedende arbeider, hvorav 30 millioner kroner i statlige midler og 30 millioner kroner som forutsettes stilt til disposisjon fra bompengeselskapet. Prosjektet omfatter bygging av en ny firefelts vei, med tunnel under både Sollihøgda og Bukkesteinshøgda. Utbyggingen vil gi et sammenhengende tilbud for gående og syklende på hele strekningen. Dagens E16 vil inngå i et lokalveisystem. Det legges opp til anleggsstart mot slutten av 2018, og prosjektet ventes åpnet for trafikk i 2023.

- **E16 Eggemoen–Jevnaker–Olum, Ringerike kommune i Buskerud og Jevnaker kommune i Oppland.**

Med forbehold om Stortingets tilslutning til et opplegg for delvis bompengefinansiering legges det opp til anleggsstart høsten 2018. Prosjektet ventes åpnet for trafikk i 2021. Arbeidene med lokalvegnettet ventes ferdigstilt i 2022. Det er prioritert 50 millioner kroner i statlige midler i 2018, som vil bli benyttet til grunnerverv, prosjektering, forberedende arbeider og eventuell anleggsstart.

- **E16 Eggemoen – Nymoen, Ringerike kommune**

Det foreslås planleggingsmidler til arbeid med kommunedelplan.

- **E18 Fosskolltunnelen, Lier kommune**

Innenfor de foreslåtte midlene til fornying legges det opp til å finansiere resten av arbeidene.

- **Rv 282 Holmenbrua, Drammen kommune**

Det foreslås planleggingsmidler til arbeidet med reguleringsplan.

- **Ny døgnhvileplass på Gol, Gol kommune**

Innenfor de foreslåtte midlene til mindre tiltak legges det opp til å etablere døgnhvileplass på Gol.

Kollektivtransport, sykkel og gange i byområdene

- **Belønningsordningen for bedre kollektivtransport i byområdene, Drammen, Kongsberg, Lier, Nedre Eiker og Øvre Eiker kommuner**

Regjeringen foreslår i alt 631,5 millioner kroner til Belønningsordningen i 2018. Ordningen skal stimulere storbyområdene til å føre en areal- og transportpolitikk for et bedre bymiljø.

Buskerudbyen (Buskerud fylkeskommune og kommunene Drammen, Kongsberg, Lier, Nedre Eiker og Øvre Eiker) har belønningsavtale for perioden 2014-2017. Det er betalt ut til sammen 358,3 millioner kroner i avtaleperioden. Byområdet kan søke om ny avtale fra 2018.

Det kan være aktuelt å starte forhandlinger om byvekstavtale med de fem mindre byområdene som er omfattet av ordningen i 2018. En ny belønningsavtale er ikke til hinder for å inngå byvekstavtale på et senere tidspunkt.

Jernbane

- **InterCity-planlegging på Vestfoldbanen, Drammen kommune**

Det foreslås 642 millioner kroner er foreslått til videre planlegging av InterCity-prosjekter på Vestfoldbanen, blant annet prosjektet Drammen-Kobbervikdalen/Drammen-Gulskogen Drammen kommune.

Prosjektet omfatter 9 km nytt dobbeltspor på strekningen Drammen-Kobbervikdalen, 2 km nytt dobbeltspor på strekningen Drammen-Gulskogen samt ombygging av Drammen og Gulskogen stasjoner. Prosjektet planlegges med sikte på mulig byggestart i 2019 og ferdigstilling i 2024.

- **InterCity-planlegging på Ringeriksbanen, Bærum, Hole og Ringerike kommuner**

Innenfor foreslått bevilgning til planlegging er det satt av 576 millioner kroner til videre planlegging av den nye InterCity-strekningen mellom Sandvika og Hønefoss ny E16 på strekningen Skaret-Hønefoss, med sikte på i mulig anleggsstart i 2021/2022.

Ringeriksbanen gir om lag én time redusert reisetid på strekningen Oslo – Hønefoss og videre på Bergensbanen. Utbyggingen gir en betydelig forbedring i reisetilbudet mellom Ringerike og Oslo-området. Jernbaneprojektet omfatter om lag 40 km med dobbeltspor fra Jong vest for Sandvika til Sundvollen.

Foreløpig kostnadsanslag for hele fellesprosjektet E16 Ringeriksbanen er på om lag 28,3 milliarder kroner.

- **Økt kapasitet for hensetting av nye tog i Drammensområdet, Drammen kommune**

I alt 154 millioner kroner er satt av til bygging av økt kapasitet for hensetting av nye Flirt-tog i Drammens-området, på Vossebanen og på Gjøvikbanen. I Drammens-

området er tiltaket også nødvendig for å legge til rette for framtidige tilbudsforbedringer og for å erstatte hensettingsplasser som forsvinner ved utbygging av InterCity-prosjekter ut fra Drammen. Kapasitetsøkningen i Drammen skal etter planen ferdigstilles innen 2020, med forventet sluttkostnad på 225 millioner kroner.

- **Vedlikehold og fornying av jernbanenettet**

For å legge til rette for en sikker og driftsstabil togtrafikk, er det budsjettert med nær 5,2 milliarder kroner til vedlikehold av dagens jernbaneinfrastruktur, inkludert 2,1 milliarder kroner til fornyingstiltak og 925 millioner kroner til videreføring av arbeidet med det nye signal- og sikringssystemet ERTMS. Midlene til vedlikehold er ikke geografisk fordelt eller spesifisert på annen måte i budsjettforslaget. Bane NOR vurderer løpende prioriteringen av vedlikehold i Buskerud med utgangspunkt i målene for driftsstabilitet, infrastrukturens tilstand, togtrafikken, samt kortsiktige og langsiktige behov.

Elektronisk kommunikasjon

- **Tilskudd til bredbåndsutbygging**

Regjeringen foreslår å bevilge 69,7 millioner kroner til tilskudd til bredbåndsutbygging i områder der det ikke er kommersielt grunnlag for utbygging. Kommuner og fylkeskommuner kan søke om midler. Nasjonal kommunikasjonsmyndighet vil i samarbeid med fylkeskommunene tildele midler til de enkelte prosjektene.

- **Tilskudd til telesikkerhet og beredskap**

Regjeringen foreslår å bevilge 183 millioner kroner til tilskudd til telesikkerhet og beredskap i en tid der trygg og robust elektronisk kommunikasjon blir stadig viktigere for folk flest, næringsliv og samfunnskritiske funksjoner i alle sektorer. En andel av midlene vil gå til Nasjonal kommunikasjonsmyndighets program for forsterket ekom, som sørger for forsterket elektronisk kommunikasjon i utsatte kommuner.

Post

- **Lørdagsomdeling av aviser**

Regjeringen foreslår 96,7 millioner kroner til lørdagsomdeling av aviser i distriktsområder uten avisbudnett.

- **Statlig kjøp av post- og banktjenester**

Regjeringen foreslår 165 millioner kroner til statlig kjøp som skal sikre postomdeling til de mest kostnadskrevene husstandene i distriktsområder,

grunnleggende banktjenester i landspostnettet og gratis framsending av blindeskriftsendinger.

Finnmark

Vei

- **E6 Storsandnes-Langnesbukt, Alta kommune**

Prosjektet utgjør siste etappe i utbyggingen av E6 vest for Alta og omfatter bygging av 4,8 km ny vei, inkludert 3,4 km i tunnel. Det er avsatt 119 millioner kroner i 2018. Anlegget ventes åpnet for trafikk i juli 2018. E6 vil bli kortet inn med om lag 4 km.

- **E6 Tana bru, Tana kommune**

Prosjektet omfatter bygging av en ny bru over Tanaelva, og utbygging av tilgrensende veinett, inkl. gang- og sykkelveier. Prosjektet forventes åpnet for trafikk sommeren 2019. Det er foreslått 135 millioner kroner til prosjektet i 2018.

- **E69 Skarvberg tunnelen, Porsanger kommune**

Det er foreslått 70 millioner kroner til anleggsstart for prosjektet. Dagens tunnel er smal og har lav standard. Prosjektet omfatter bygging av ny vei på 6,8 km, inkludert om lag 3,5 km i tunnel. Prosjektet vil korte inn dagens E69 med 1,4 km og vil sikre to punkter nord for dagens tunnel mot snø- og steinskred. Det skal gjennomføres ekstern kvalitetssikring (KS2). Samferdselsdepartementet vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

- **E105 Elvenes-Hesseng, Sør-Varanger kommune**

65 millioner kroner er foreslått til prosjektet, som blant annet omfatter bru over Pasvikelva og en omlegging av dagens vei forbi Elvenes sentrum. Veien åpnet i september 2017. Midlene i 2018 vil bli benyttet til tiltak på eksisterende vei i forbindelse med omklassifisering og bygging av rasteplass.

- **Rv 94 Skaidi-Arisberg, Kvalsund kommune**

Det er foreslått midler til å fullføre utbedringen av rv 94 mellom Skaidi og Arisberg.

- **Rv 93 Salkobekken-Øvre Alta, Alta kommune**

Det er satt av midler til trafikksikkerhetstiltak på rv 93 mellom Salkobekken og Øvre Alta.

TT-ordningen - tilrettelagt transport for funksjonshemmede

Finnmark er omfattet av den statlige, utvidede TT-ordningen som gir brukere med særlige behov, fortrinnsvis rullestolbrukere og blinde/svaksynte, rett til 200 enkeltreiser i året. I budsjettet for 2018 har regjeringen foreslått å bevilge 90,4 millioner kroner til ordningen, hvor nå syv fylker er omfattet. Midlene fordeles etter søknad fra fylkeskommunene.

Luffart

- **Kjøp av innenlandske flyruter**

I budsjettforslaget er det satt av 725,7 millioner kroner til kjøp av innenlandske flyruter. Samferdselsdepartementet inngikk i 2016 nye kontrakter for ruteflyging på følgende ruter i Finnmark for perioden 1. april 2017 – 31. mars 2022:

- Ruter mellom Kirkenes, Vadsø, Vardø, Båtsfjord, Berlevåg, Mehamn, Honningsvåg, Hammerfest og Alta.
- Hasvik – Tromsø v.v. og Hasvik – Hammerfest v.v.
- Lakselv – Tromsø v.v.

Kyst

- **Fiskerihavner**

Det er i alt foreslått 117,9 millioner kroner til å gjennomføre fiskerihavneprosjekter. Av dette settes 21 millioner kroner av til vedlikehold og 97 millioner kroner er foreslått til tiltak i fiskerihavner. I Finnmark gjelder det følgende havner:

- Mehamn fiskerihavn, Gamvik kommune, Finnmark –startet i 2017, slutføring i 2018
- Båtsfjord fiskerihavn, Båtsfjord kommune, Finnmark – startet i 2016, slutføring i 2018

- **Farleder**

Regjeringen har foreslått 243,6 millioner kroner til farledsutbedringer langs kysten. Tiltakene skal bidra til at farleder får dybde, bredde og navigasjonsinfrastruktur som gir god sikkerhet og framkommelighet.

Regjeringen har foreslått 88,5 millioner kroner til tiltak på kystområdet for å kompensere for økt arbeidsgiveravgift i de tre nordligste fylkene. Tiltakene skal bidra til å redusere transportkostnader for næringsvirksomhet som bruker skip. Hele bevilgningen på posten er satt av til å forbedre innseilingsforholdene til kvartsittbruddet innerst i Leirpollen i Tana kommune. Tiltaket omfatter breddeutvidelse og utdyping ned til -9 meter. Kostnadsrammen er totalt på 124 millioner kroner.

- **Tilskudd til kommunale fiskerihavneanlegg**

Regjeringen har foreslått å bevilge 31,1 millioner kroner til tilskudd til kommunale fiskerihavneanlegg. I tillegg kommer tidligere inndratte/ikke brukte midler på

posten, slik at det kan fordeles 39,650 millioner kroner på posten. Av dette er det foreslått 7 mill. kroner til havner i Finnmark:

Forsøl fiskerihavn – flytekai (Hammerfest kommune):	1,7 mill. kr.
Havøysund fiskerihavn – flytekai (Måsøy kommune):	1,3 mill. kr.
Svartnes fiskerihavn – molo indre havn (Vardø kommune):	4,0 mill. kr.

Kystruten Bergen-Kirkenes

Staten kjøper sjøtransporttjenester på strekningen Bergen-Kirkenes for å sikre et tilfredsstillende transporttilbud for passasjerer som reiser lokalt eller regionalt fra havn til havn, og godstransport mellom Tromsø og Kirkenes. Det bevilges 700,8 millioner kroner til drift av kystruten i 2018. I forbindelse med utlysning av konkurranse om nytt kjøp av tjenester når gjeldende avtale med Hurtigruten AS går ut, er det lagt opp til å videreføre tjenesten med daglige, helårige og gjennomgående seilinger.

Elektronisk kommunikasjon

- **Tilskudd til bredbåndsutbygging**

Regjeringen foreslår å bevilge 69,7 millioner kroner til tilskudd til bredbåndsutbygging i områder der det ikke er kommersielt grunnlag for utbygging. Kommuner og fylkeskommuner kan søke om midler. Nasjonal kommunikasjonsmyndighet vil i samarbeid med fylkeskommunene tildele midler til de enkelte prosjektene.

- **Tilskudd til telesikkerhet og beredskap**

Regjeringen foreslår å bevilge 183 millioner kroner til tilskudd til telesikkerhet og -beredskap i en tid der trygg og robust elektronisk kommunikasjon blir stadig viktigere for folk flest, næringsliv og samfunnskritiske funksjoner i alle sektorer. En andel av midlene vil gå til Nasjonal kommunikasjonsmyndighets program for forsterket ekom, som sørger for forsterket elektronisk kommunikasjon i utsatte kommuner.

Post

- **Lørdagsomdeling av aviser**

Regjeringen foreslår 96,7 millioner kroner til lørdagsomdeling av aviser i distriktsområder uten avisbudnett.

- **Statlig kjøp av post- og banktjenester**

Regjeringen foreslår 165 millioner kroner til statlig kjøp som skal sikre postomdeling til de mest kostnadskrevene husstandene i distriktsområder, grunnleggende banktjenester i landspostnettet og gratis framsending av blindeskriftsendinger.

Hedmark

Vei

- **E6 Kolomoen–Moelv, Stange, Hamar og Ringsaker kommuner**

Utbyggingen av firefelts motorvei på strekningen er den største sammenhengende utbyggingen som Nye Veier så langt har satt i gang. Anleggsarbeidene er inndelt i to utbyggingskontrakter. Nye Veier AS inngikk totalentreprisekontrakt med entreprenør for første utbyggingskontrakt i juni 2017.

Strekningen Kolomoen–Kåterud planlegges åpnet sommeren 2019, mens resten av strekningen, Kåterud–Arnkvern, åpnes sommeren 2020. Strekningen E6 Arnkvern–Moelv ventes ferdigstilt sommeren 2021. Veiutbyggingsavtalen med Samferdselsdepartementet angir et samlet vederlag for utbyggingen på 9,77 milliarder 2017-kroner. Bompengefinansieringen utgjør nær 4,60 milliarder 2017-kroner.

- **Rv 3/rv 25 Ommangsvollen – Grundset/Basthjørnet, Løten og Elverum kommuner**

Utbyggingen skal gjennomføres som et OPS-prosjekt. Anbudskonkurranse for OPS-kontrakten pågår, og det forventes kontraktsinngåelse våren 2018. Det er lagt opp til at anleggsarbeidene kan startes opp våren 2018, og prosjektet ventes åpnet for trafikk i 2020. Til prosjektet er det foreslått 510 millioner kroner i 2018.

- **Rv 3 med tilknytninger, Stor-Elvdal kommune**

Det foreslås å prioritere midler til trafikksikkerhetstiltak på strekningen Atna sør–Atna nord og rasteplass ved Bjørå.

- **E16 Øyset-Langeland, Kongsvinger kommune**

Det foreslås å prioritere midler til å bygge gang- og sykkelvei langs vei strekningen.

- **E16 Korsmo, Sør-Odal kommune**

Det foreslås å sette av midler til å bygge om krysset ved Korsmo på E16.

Jernbane

- **InterCity-planlegging på Dovrebanen, Stange og Hamar kommuner**

Det er budsjettet med 255 millioner kroner til videre planlegging av InterCity-prosjekter på Dovrebanen. Dette omfatter prosjektene Kleverud–Sørli og Sørli–Åkersvika, samt nytt hensettingsanlegg for tog på Hove nord for Lillehammer.

Utbyggingsprosjektene legger til rette for blant annet redusert reisetid og økt kapasitet på Dovrebanen.

- Prosjektet Kleverud-Sørli i Stange kommune omfatter 16 km nytt dobbeltspor, og er en videreføring av dobbeltsporet Langset-Kleverud som ble åpnet i 2015. Jernbanedirektoratet mener det er behov for å se strekningen i sammenheng med planleggingsarbeidet på strekningen Sørli-Åkersvika, og skal vurdere om dette kan gi en mer helhetlig og kostnadseffektiv utbygging.
- Planleggingen av den 30 km lange strekningen Sørli-Åkersvika i kommunene Stange og Hamar gjennomføres med sikte på fullføring av detalj- og reguleringsplanarbeidet i 2018, slik at strekningen kan ferdigstilles i 2024.

- **Dobbeltspor på InterCity-strekningen Langset-Kleverud, Eidsvoll og Stange kommuner**

Det foreslås 241 millioner kroner til avsluttende prosjektaktiviteter og sluttoppgjør på nytt dobbeltspor på InterCity-strekningen mellom Langset i Akershus og Kleverud i Hedmark på Dovrebanen. Prosjektet har en kostnadsramme på 5,4 milliarder kroner og ble tatt i bruk i forbindelse med ny rutetermin i desember 2015.

- **Kongsvingerbanen – kapasitetsøkende tiltak, Skedsmo, Fet, Sørumsand, Nes, Sør-Odal, Kongsvinger og Eidskog kommuner**

Innenfor den foreslåtte rammen på 233 millioner kroner til planlegging av kapasitetsøkende tiltak, stasjoner og knutepunkter er et blant annet lagt opp til planlegging av:

- Økt hensettingskapasitet i forbindelse med innføring av Flirt-togsett, for på sikt å kunne håndtere fem doble togsett. De første togsettene planlegges satt i drift innen årsskiftet 2018-2019. Det planlegges å fjerne tre planoverganger på Kongsvingerbanen, slik at det blir mulig for lengre tog å krysse.
- Oppgradering av Skarnes stasjon Sør-Odal kommune med nye spor og større sporveksler, samt en universelt utformet personundergang. Tiltaket er nødvendig for å kunne øke kapasiteten med flere doble togsett mellom Oslo og Kongsvinger. I 2018 skal detaljplanen gjøres ferdig.

Innenfor den foreslåtte rammen til kapasitetsøkende tiltak, er det satt av 21 millioner kroner til blokkposter på Kongsvingerbanen. Blokkposter legger til rette for at flere tog kan kjøre tettere. Prosjektet gjennomføres i sin helhet i 2018.

- **Vestmo tømmerterminal på Solørbanen, Elverum kommune**

Innenfor foreslåtte midler til kapasitetsøkende tiltak er det satt av et mindre beløp til sluttoppgjør for arbeider på Vestmo tømmerterminal. Arbeidene ferdigstilles i 2017.

- **Vedlikehold og fornying av eksisterende jernbanenett**

For å legge til rette for en sikker og driftsstabil togtrafikk, er det budsjettert med nær 5,2 milliarder kroner til vedlikehold av dagens jernbaneinfrastruktur, inkludert 2,1 milliarder kroner til fornyingstiltak og 925 millioner kroner til videreføring av arbeidet med det nye signal- og sikringssystemet ERTMS. Midlene til vedlikehold er ikke geografisk fordelt eller spesifisert på annen måte i budsjettforslaget. Bane NOR vurderer løpende prioriteringen av vedlikehold i Hedmark med utgangspunkt i målene for driftsstabilitet, infrastrukturens tilstand, togtrafikken, samt kortsiktige og langsiktige behov.

Elektronisk kommunikasjon

- **Tilskudd til bredbåndsutbygging**

Regjeringen foreslår å bevilge 69,7 millioner kroner til tilskudd til bredbåndsutbygging i områder der det ikke er kommersielt grunnlag for utbygging. Kommuner og fylkeskommuner kan søke om midler. Nasjonal kommunikasjonsmyndighet vil i samarbeid med fylkeskommunene tildele midler til de enkelte prosjektene.

- **Tilskudd til telesikkerhet og beredskap**

Regjeringen foreslår å bevilge 183 millioner kroner til tilskudd til telesikkerhet og beredskap i en tid der trygg og robust elektronisk kommunikasjon blir stadig viktigere for folk flest, næringsliv og samfunnskritiske funksjoner i alle sektorer. En andel av midlene vil gå til Nasjonal kommunikasjonsmyndighets program for forsterket ekom, som sørger for forsterket elektronisk kommunikasjon i utsatte kommuner.

Post

- **Lørdagsomdeling av aviser**

Regjeringen foreslår 96,7 millioner kroner til lørdagsomdeling av aviser i distriktsområder uten avisbudnett.

- **Statlig kjøp av post- og banktjenester**

Regjeringen foreslår 165 millioner kroner til statlig kjøp som skal sikre postomdeling til de mest kostnadskrevende husstandene i distriktsområder, grunnleggende banktjenester i landspostnettet og gratis framsending av blindeskriftsendinger.

Hordaland

Vei

- **E39 Svegatjørn-Rådal, Bergen og Os kommuner**

Til prosjektet E39 Svegatjørn-Rådal er det foreslått 1 390 millioner kroner fordelt med 1 130 millioner kroner i statlige midler og 260 millioner kroner som forutsettes stilt til disposisjon av bompengeselskapet. Anleggsarbeidene startet i september 2015, og prosjektet ventes åpnet for trafikk i 2022.

- **Rv 555 Sotrasambandet, Fjell og Bergen kommuner**

Prosjektet rv 555 Sotrasambandet skal gjennomføres som et OPS-prosjekt. Det settes av statlige midler i 2018 til forberedende arbeider, inkludert grunnerverv og flytting av høyspentlinje.

- **Planleggingsmidler E39**

Til planlegging settes det av midler blant annet til arbeidet med kommunedelplan på enkelte strekninger på E39 mellom Bokn og Stord i Rogaland og Hordaland, samt til reguleringsplan på E39 på strekningen Stord – Os i Hordaland.

- **Rv 13 Joberget, Granvin kommune**

Det foreslås 85 millioner kroner i statlige midler til å fullføre arbeidene med skredsikring av rv 13 ved Joberget i Hordaland. Prosjektet vil sikre en skredutsatt strekning og fjerne en flaskehals ved Øvre Vassenden. Anleggsarbeidene startet i september 2015, og Jobergtunnelen åpner for trafikk i desember 2017. Midlene i 2018 vil gå til restarbeider og sluttoppgjør.

- **Rv 13 Deildo, Ullensvang kommune**

Det settes av midler til å videreføre arbeidene med skredsikring av rv 13 ved Deildo. Anleggsarbeidene startet i desember 2015, og prosjektet ventes åpnet for trafikk i juni 2018.

- **Rv 13 Hardangerbrua, Ullensvang og Ulvik kommuner**

Det er satt av midler til refusjon til bompengeselskapet etter ordningen med alternativ bruk av ferjetilskudd for utbyggingen av rv 13 Hardangerbrua i Hordaland.

- **E16 Vossebanen Stanghelle-Arna, Bergen og Vaksdal kommuner**

Det er satt av 59 millioner kroner til videre planlegging av Vossebanen og E16 på strekningen Stanghelle–Arna. Beløpet dekker planleggingsutgiftene for både vei og bane i 2018. Prosjektet er et samarbeid mellom Bane NOR og Statens vegvesen om å bygge sikrere og raskere vei og jernbane mellom Bergen og Voss.

- **E16 Kollektivterminal, Voss kommune**

På E16 settes det av midler til statlig refusjon etter bygging av kollektivterminal på Voss.

- **E134 Langfoss, Etne kommune**

Det prioriteres midler til rasteplasser på E134 ved Langfoss.

- **Rv 7 Gang- og sykkelvei, Eidfjord kommune**

Det prioriteres midler til å bygge gang- og sykkelvei langs Eidfjordvatnet på rv 7.

- **Rv 580 Sandslikrysset, Bergen kommune**

Det settes av midler til bygge om Sandslikrysset på rv 580 i Bergen kommune

- **E39 Fornyelse av tunneler, Masfjorden, Sveio, Bømlo, Bergen, Meland og Stord kommuner**

Det er satt av midler å fullføre utbedringen av Masfjord-, Bømlafjord-, Matreberg-, Trodals-, Munkebotn- og Uføretunnelen, og til å videreføre utbedringen av Nordhordlandsbrua.

- **E39 Ladestrøm på ferjekaier, Os og Fitjar kommune**

Det foreslås å legge til rette for landstrøm på ferjekaiene Halhjem og Sandvikvåg.

- **E39 Kontrollplass og gang- og sykkelvei, Bergen kommune**

Det settes av midler til å bygge kontrollplass langs E39 nord i Bergen kommune og til å bygge gang- og sykkelvei langs strekningen Rådal–Nesttun–Skjold.

- **Rv 555 Tunnelfornyning og gang- og sykkelvei, Bergen kommune**

Det er satt av midler til å fullføre utbedringen av Lyderhorntunnelen og til å bygge gang- og sykkelvei på strekningen Gyldenpriskrysset-Carl Konows gate.

Kollektivtransport, sykkel og gange i byområdene

- **Byvekstavgift for Bergen**

Samferdselsdepartementet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Bergen kommune og Hordaland fylkeskommune inngikk i september 2017 en byvekstavtale som skal legge til rette for at veksten i persontransporten i byområdet tas med kollektivtransport, sykkel og gange. Avtalen er basert på Nasjonal transportplan 2014-2023 og gjelder for perioden 2017-2023.

I byvekstavtalen har staten forpliktet seg til å dekke 50 prosent av prosjektkostnadene for Bybanen til Fyllingsdalen i Bergen. Lokale myndigheter er ansvarlige for den resterende delen av finansieringen. I 2018 er det foreslått 300 millioner kroner i statlig bidrag til prosjektet.

Samferdselsdepartementet, Bergen kommune og Hordaland fylkeskommune har hatt en avtale om midler fra Belønningsordningen for perioden 2015-2018. Denne avtalen er nå avløst av byvekstavtalen. I 2018 er det foreslått 200 millioner kroner i belønningsmidler til Bergen.

For 2018 er det foreslått 300 millioner kroner til tiltak for kollektivtransport, sykkel og gange langs riksvei i byområder med bymiljøavtale eller byvekstavtale. Inkludert ubrukte midler fra tidligere år blir samlet disponibelt beløp 780 millioner kroner. Midlene vil bli fordelt mellom byområdene når det foreligger nærmere avklaringer.

- **Bergensprogrammet/ny bypakke for Bergen**

Parallelt med forhandlingene om byvekstavtale er det utarbeidet et forslag til ny bypakke for Bergen. Bypakken er en viktig del av avtalen, men det tas forbehold om Stortingets tilslutning. Det legges opp til at et forslag til ny bypakke vil bli lagt fram for Stortinget høsten 2017.

Jernbane

- **Vossebanen: Arna-Fløen, Bergen kommune**

611 millioner kroner er satt av til videreføring av prosjektet Arna-Fløen. Prosjektet omfatter et nytt enkeltsporet tunnellop gjennom Ulriken, ombygging av Arna stasjon, nye broer ved Fløen og oppgradering av eksisterende Ulriken tunnel. Nye Ulriken tunnel planlegges tatt i bruk i 2020. Deretter gjennomføres oppgradering av dagens tunnel.

- **Nye tog på Vossebanen, Bergen, Vaksdal og Voss kommuner**

I 2018 skal i alt 14 nye togsett av typen Flirt settes i trafikk på Gjøvikbanen og Vossebanen. De nye togsettene på Vossebanen er blant annet planlagt brukt til utskifting av gammelt togmateriell, og til materiellreserver i forbindelse med at togsett må tas ut av drift for å få installert ERTMS-ombordutstyr. Sammen med innfasingen av det nye togmateriellet skal det gjennomføres nødvendige tilpasninger

i infrastrukturen.

- **Økt hensettingskapasitet for nye tog på Vossebanen, Bergen, Vaksdal og Voss kommuner**

I alt 154 millioner kroner er satt av til økt kapasitet for hensetting av nye tog på Vossebanen, Gjøvikbanen og i Drammens-området. På Vossebanen skal tiltaket legges til rette for de nye Flirt-togene i lokaltrafikken.

- **Arna omformerstasjon, Bergen kommune**

I alt 124 millioner kroner er satt av til å videreføre byggingen av tre omformerstasjoner på jernbanenettet i 2018. En av disse er Arna omformerstasjon, som skal forsterke strømforsyningen på Bergensbanen generelt og gi tilstrekkelig kapasitet til den planlagte togtrafikken nær Bergen.

- **Kryssingsspor på Bolstadøyri på Bergensbanen, Voss kommune**

I alt 320 millioner kroner er satt av til å bygge kryssingsspor på Bolstadøyri på Bergensbanen), samt på Ler og Kvam på Dovrebanen. Tiltaket på Bolstadøyri skal i første rekke bidra til å sikre kapasitet og driftsstabilitet for godstransporten på Bergensbanen. Kryssingssporet skal etter planen stå ferdig i 2019.

- **Vossebanen: Bergen-Fløen, Bergen kommune**

Til prosjektet Bergen-Fløen er det satt av 105 millioner kroner til planlegging. Det er nødvendig å planlegge prosjektet på nytt som følge av behovet for å avklare sammenhengene med og rekkefølgen av blant annet moderniseringen av Nygårdstangen godsterminal og bygging av trasé for Bybanen i Bergen i samme område. Den midlertidige prosjektstansen gjør det mulig å unngå flere ombygginger og redusere ulempene for togpassasjerer og gods i byggeperioden. Jernbanedirektoratet anslår at ny planlegging av Bergen-Fløen og moderniseringen av Nygårdstangen innebærer en utsettelse av prosjektene med 1-2 år.

- **Nygårdstangen godsterminal, Bergen kommune**

Innenfor de foreslåtte midlene til planlegging legges blant opp til å videreføre planlegging av moderniseringen av godsterminalen, slik at den kan håndtere den forventede veksten i godsmengder de kommende årene. Denne planleggingen slås sammen med planleggingen av strekningen Bergen-Fløen, slik at disse tiltakene ses under ett.

- **E16 Vossebanen, Bergen og Vaksdal kommuner**

Det er satt av 59 millioner kroner til videre planlegging av Vossebanen og E16 på strekningen Stanghelle–Arna. Beløpet er tilstrekkelig til å dekke

planleggingsutgiftene for både vei og bane i 2018. Prosjektet er et samarbeid mellom Bane NOR og Statens vegvesen om å bygge sikrere og raskere vei og jernbane mellom Bergen og Voss.

- **Plattformforlengelser på Vossebanen, Bergen, Vaksdal og Voss kommuner**

Det planlegges plattformforlengelser på Vossebanen for å legge til rette for nye og lengre Flirt-sett i lokaltrafikken. I 2018 videreføres arbeid med detaljplan.

- **Vedlikehold og fornying av eksisterende jernbanenett**

For å legge til rette for en sikker og driftsstabil togtrafikk, er det budsjettet med nær 5,2 milliarder kroner til vedlikehold av dagens jernbaneinfrastruktur, inkludert 2,1 milliarder kroner til fornyingstiltak og 925 millioner kroner til videreføring av arbeidet med det nye signal- og sikringssystemet ERTMS. Midlene til vedlikehold er ikke geografisk fordelt eller spesifisert på annen måte i budsjettforslaget. Bane NOR vurderer løpende prioriteringen av vedlikehold i Hordaland med utgangspunkt i målene for driftsstabilitet, infrastrukturens tilstand, togtrafikken, samt kortsiktige og langsiktige behov.

Luffart

- **Tilskudd til ikke-statlige lufthavner**

I budsjettforslaget er det satt av 30,1 millioner kroner i tilskudd til ikke-statlige lufthavner. Stord lufthavn er omfattet av tilskuddsordningen sammen med lufthavnene Notodden og Ørland. Samferdselsdepartementet har inngått avtaler om kompensasjon for tjenester av allmenn økonomisk interesse med de aktuelle lufthavnene. Avtalene gjelder for årene 2016 – 2020.

Kystruten Bergen-Kirkenes

Staten kjøper sjøtransporttjenester på strekningen Bergen-Kirkenes for å sikre et tilfredsstillende transporttilbud for passasjerer som reiser lokalt eller regionalt fra havn til havn, og godstransport mellom Tromsø og Kirkenes. Det bevilges 700,8 millioner kroner til drift av kystruten i 2018. I forbindelse med utlysning av konkurranse om nytt kjøp av tjenester når gjeldende avtale med Hurtigruten AS går ut, er det lagt opp til å videreføre tjenesten med daglige, helårige og gjennomgående seilinger.

Elektronisk kommunikasjon

- **Tilskudd til bredbåndsutbygging**

Regjeringen foreslår å bevilge 69,7 millioner kroner til tilskudd til bredbåndsutbygging i områder der det ikke er kommersielt grunnlag for utbygging. Kommuner og fylkeskommuner kan søke om midler. Nasjonal kommunikasjonsmyndighet vil i samarbeid med fylkeskommunene tildele midler til de enkelte prosjektene.

- **Tilskudd til telesikkerhet og beredskap**

Regjeringen foreslår å bevilge 183 millioner kroner til tilskudd til telesikkerhet og -beredskap i en tid der trygg og robust elektronisk kommunikasjon blir stadig viktigere for folk flest, næringsliv og samfunnskritiske funksjoner i alle sektorer. En andel av midlene vil gå til Nasjonal kommunikasjonsmyndighets program for forsterket ekom, som sørger for forsterket elektronisk kommunikasjon i utsatte kommuner.

Post

- **Lørdagsomdeling av aviser**

Regjeringen foreslår 96,7 millioner kroner til lørdagsomdeling av aviser i distriktsområder uten avisbudnett.

- **Statlig kjøp av post- og banktjenester**

Regjeringen foreslår 165 millioner kroner til statlig kjøp som skal sikre postomdeling til de mest kostnadskrevende husstandene i distriktsområder, grunnleggende banktjenester i landspostnettet og gratis framsending av blindeskriftsendinger.

Møre og Romsdal

- **Rv 70 Meisingset – Tingvoll, Tingvoll kommune**

Det settes av midler til å videreføre utbyggingen av prosjektet rv 70 Meisingset – Tingvoll. Prosjektet ventes åpnet for trafikk våren 2019.

- **E136 Dølsteinfonna og Fantebrauta, Rauma kommune**

Det settes av midler til å fullføre skredsikringsprosjektet E136 Dølsteinfonna og Fantebraute i Rauma kommune. Prosjektet ventes åpnet for trafikk i mai 2018.

- **Mindre tiltak (programområder) på E39 med tilknytninger i Ørsta, Sula, Volda og Molde kommuner**

- Utbedring av ferjekaier på sambandene E39 Festøya – Solavågen og rv 651 Volda – Folkestad i Ørsta, Sula og Volda kommuner, i forbindelse med innføring av nye ferjer.
- Bygging av undergang ved Ekset på E39 i Volda kommune.

- Etablering av fortau på E39 ved Hjelset i Molde kommune.
- Refusjon av forskutterte midler til bygging av gangbru over E39 ved Årø i Molde kommune.
- **Mindre tiltak (fornyng) på E39 med tilknytninger i Ålesund kommune**
 - Fullføre utbedringen av Blindheim- og Møa-tunnelen i Ålesund kommune.
- **Mindre tiltak (programområder) på E136 med tilknytninger i Ålesund, Rauma og Giske kommuner**
 - Bygging av rundkjøring på rv 658 ved Kverve i Ålesund kommune.
 - Videreføre byggingen av kontrollstasjon på E136 i Rauma kommune.
 - Refusjon av forskutterte midler til å bygge gang- og sykkelvei langs rv 658 fra Gjøsumd til Røysa i Giske kommune.
- **Mindre tiltak (fornyng) på E136 med tilknytninger i Rauma, Ålesund og Giske kommuner**
 - Videreføre utbedringen av Innfjord- og Måndalstunnelene på E136 i Rauma kommune og Ellingsøy- og Valderøytunnelene på rv 658 i Ålesund og Giske kommuner.
- **Mindre tiltak (programområder) på rv 70 i Kristiansund kommune**
 - Det prioriteres midler til å etablere døgnhvileplass i Kristiansund i Kristiansund kommune.
- **Planlegging**
 - Det settes av midler til planlegging, bl.a. til arbeidet med kommunedelplan for E39 Vegsund – Breivika (Ålesund og Sula kommuner) og reguleringsplan for E39 Volda – Furene (Volda kommune).

TT-ordningen - tilrettelagt transport for funksjonshemmede

Møre og Romsdal er omfattet av den statlige, utvidede TT-ordningen som gir brukere med særlige behov, fortrinnsvis rullestolbrukere og blinde/svaksynte, rett til 200 enkeltreiser i året. I budsjettet for 2018 har regjeringen foreslått å bevilge 90,4 millioner kroner til ordningen, hvor nå syv fylker er omfattet. Midlene fordeles etter søknad fra fylkeskommunene.

Jernbane

- **Vedlikehold og fornyng av eksisterende jernbanenett**

For å legge til rette for en sikker og driftsstabil togtrafikk, er det budsjettet med nær 5,2 milliarder kroner til vedlikehold av dagens jernbaneinfrastruktur, inkludert 2,1 milliarder kroner til fornyingstiltak og 925 millioner kroner til videreføring av arbeidet med det nye signal- og sikringssystemet ERTMS. Midlene til vedlikehold er ikke geografisk fordelt eller spesifisert på annen måte i budsjettforslaget. Bane NOR vurderer løpende prioriteringen av vedlikehold i Møre og Romsdal med utgangspunkt i målene for driftsstabilitet, infrastrukturens tilstand, togtrafikken, samt kortsiktige og langsiktige behov.

Luftfart

- **Kjøp av innenlandske flyruter**

Det er satt av 725,7 millioner kroner til kjøp av innenlandske flyruter.

Samferdselsdepartementet inngikk i 2015 nye kontrakter for ruteflyging på flyruten Ørsta-Volda – Bergen v.v. for perioden 1. april 2016 – 31. mars 2020.

Kyst

- **Fiskerihavner**

Det er i alt foreslått 117,9 mill. kr til å gjennomføre fiskerihavneprosjekter. Av dette settes 21 mill. kr av til vedlikehold og 97 millioner kroner er foreslått til tiltak i fiskerihavner.

- Gjersvika fiskerihavn (Sande kommune) – startes i 2018

Kystruten Bergen-Kirkenes

Staten kjøper sjøtransporttjenester på strekningen Bergen-Kirkenes for å sikre et tilfredsstillende transporttilbud for passasjerer som reiser lokalt eller regionalt fra havn til havn, og godstransport mellom Tromsø og Kirkenes. Det bevilges 700,8 millioner kroner til drift av kystruten i 2018. I forbindelse med utlysning av konkurranse om nytt kjøp av tjenester når gjeldende avtale med Hurtigruten AS går ut, er det lagt opp til å videreføre tjenesten med daglige, helårige og gjennomgående seilinger.

Elektronisk kommunikasjon

- **Tilskudd til bredbåndsutbygging**

Regjeringen foreslår å bevilge 69,7 millioner kroner til tilskudd til bredbåndsutbygging i områder der det ikke er kommersielt grunnlag for utbygging. Kommuner og fylkeskommuner kan søke om midler. Nasjonal kommunikasjonsmyndighet vil i samarbeid med fylkeskommunene tildele midler til de enkelte prosjektene.

- **Tilskudd til telesikkerhet og beredskap**

Regjeringen foreslår å bevilge 183 millioner kroner til tilskudd til telesikkerhet og -beredskap i en tid der trygg og robust elektronisk kommunikasjon blir stadig viktigere for folk flest, næringsliv og samfunnskritiske funksjoner i alle sektorer. En andel av midlene vil gå til Nasjonal kommunikasjonsmyndighets program for forsterket ekom, som sørger for forsterket elektronisk kommunikasjon i utsatte kommuner.

Post

- **Lørdagsomdeling av aviser**

Regjeringen foreslår 96,7 millioner kroner til lørdagsomdeling av aviser i distriktsområder uten avisbudnett.

- **Statlig kjøp av post- og banktjenester**

Regjeringen foreslår 165 millioner kroner til statlig kjøp som skal sikre postomdeling til de mest kostnadskrevene husstandene i distriktsområder, grunnleggende banktjenester i landspostnettet og gratis framsending av blindeskriftsendinger.

Nordland

Vei

- **E6 Helgeland sør, Nord-Trøndelag grense - Korgen, Vefsn og Grane kommuner**

For E6 Helgeland sør på strekningen Nord-Trøndelag grense-Korgen er det foreslått 1 044 millioner kroner, fordelt med 890 millioner kroner i statlige statlige midler og 154 millioner kroner som forutsettes stilt til disposisjon av bompengeselskapet.

Det legges opp til å bygge ut til sammen om lag 80 km vei. I strekningen inngår veiutviklingskontrakten, som innebærer at den samme entreprenøren vil stå for utbygging, drift og vedlikehold i en periode på inntil 15 år. Dette er et tilsvarende opplegg som for E6 Helgeland nord.

Av forutsatte midler er det foreslått at 44 millioner kroner stilles til disposisjon av bompengeselskapet til veiutviklingskontrakten. Prosjektet forventes åpnet for trafikk i 2021.

I tillegg inngår delstrekningen Kappskarmo-Brattåsen-Lien hvor det vil bli benyttet tradisjonelle konkurranseformer. Av foreslåtte midler i 2018 forutsettes 110 millioner kroner stil til disposisjon av bompengeselskapet til Kappskarmo-

Brattåsen-Lien. Det legges opp til anleggsstart sommeren 2018, og prosjektet ventes åpnet for trafikk i 2022.

- **E6 Helgeland nord, Hemnes og Rana kommuner**

For prosjektet E6 Helgeland nord er det foreslått 477 millioner kroner i 2018. Av dette er 445 millioner kroner statlige midler, mens 32 millioner kroner forutsettes stilt til disposisjon av bompengeselskapet.

Det er i kontrakten en opsjon på å avbestille arbeidene på delstrekningene Krokstrand sentrum og Krokstrand-Bolna, innen utgangen av september 2017. Ved behandlingen av Nasjonal transportplan 2018-2029 ba Stortinget om at regjeringen sikrer en helhetlig og sammenhengende gjennomføring av alle delstrekningene. Rana kommune og Nordland fylkeskommune har gått inn for endringer i bompengelopplegget som sikrer dette. Samferdselsdepartementet har derfor ikke tatt i bruk opsjonene, og vil komme tilbake til Stortinget etter nærmere avklaringer.

Arbeidene på utviklingskontrakten startet i september 2015. En strekning på til sammen 11,6 km ble åpnet for trafikk i juli 2017. Resten av prosjektet forventes åpnet for trafikk i løpet av høsten 2019.

- **Rv 77 Tjernfjellet, Saltdal kommune**

Det er foreslått 145 millioner kroner i statlige midler til rv 77 Tjernfjellet i Saltdal kommune. Midlene finansieres ved kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift i de tre nordligste fylkene. Prosjektet omfatter blant annet bygging av en om lag 3,4 km lang tunnel gjennom Tjernfjellet. Arbeidet startet i februar 2016 og forventes åpnet for trafikk høsten 2019.

- **Rv 80 Hunstadmoen-Thallekrysset, Bodø kommune**

Det er foreslått 435 millioner kroner til prosjektet rv 80 Hunstadmoen-Thallekrysset i Bodø. Av dette er 175 millioner kroner statlige midler, mens 260 millioner kroner forutsettes stilt til disposisjon av bompengeselskapet. Prosjektet inngår i Bypakke Bodø. Samlet lengde for prosjektet er 5,4 km, inkludert en 2,8 km lang toløps tunnel mellom Hunstadmoen og Bodøelv. Anleggsarbeidene startet i januar 2015, og forventes åpnet for trafikk sommeren 2019.

- **E6 Hålogalandsbrua, Narvik kommune**

Det er foreslått 180 millioner kroner til E6 Hålogalandsbrua. Av dette er 102 millioner kroner statlige midler, mens 78 millioner kroner forutsettes stilt til disposisjon av bompengeselskapet. Hålogalandsbrua forventes åpnet for trafikk i

juli 2018. Brua vil korte inn E6 med 18 km og redusere kjøretiden mellom Narvik og Harstad/Narvik lufthavn, Evenes, med 15-20 minutter.

Tiltak på tunneler på E6 (fornyng)

- Det settes av midler til å videreføre utbedringsarbeider i flere tunneler på E6:
 - Finneidfjord (Hemnes kommune)
 - Nettet (Hemnes kommune)
 - Illhølia (Rana kommune)
 - Saksenvik (Saltdal kommune)
 - Kvænflåget (Fauske kommune)
 - Tømmernes (Hamarøy kommune)
 - Forså (Ballangen kommune)
 - Fagernes (Narvik kommune)

Jernbane

- **Ofofbanen – Narvik omformerstasjon og tiltak på Narvik stasjon, Narvik kommune**

Det settes av i alt 233 millioner kroner til planlegging innen programområdene Kapasitetsøkende tiltak og Stasjoner og knutepunkter i 2018. Dette omfatter blant annet planlegging av ny Narvik omformerstasjon og tiltak på Narvik stasjon

Narvik omformerstasjon skal erstatte den eksisterende omformerstasjonen på Rombak. Det planlegges å legge til rette for 750 meter lange godstog, samt å skille malmtrafikken til Luossavaarra-Kiirunavaara AB (LKAB)/Malmtrafikk AS (MTAS) og godstrafikken til Narvikterminalen. Det har pågått forhandlinger med LKAB om anleggsbidrag siden høsten 2016.

- **Ofofbanen – Djupvik kryssingsspor og strakstiltak på Narvik stasjon, Narvik kommune**

Det foreslås 55 millioner kroner kr til sluttarbeider og -oppgjør på Djupvik kryssingsspor og strakstiltak på Narvik stasjon. Strakstiltakene på stasjonen er nødvendig for å tilpasse infrastrukturen til det svenske selskapet LKABs nye sikringsanlegg, sporveksler, signaler og driftsveger.

- **Nordlandsbanen - Fauske godsterminal, Fauske kommune**

Det er satt av et mindre beløp til ferdigstilling av Fauske godsterminal på Nordlandsbanen, med en forventet sluttkostnad for prosjektet på 21 millioner kroner.

- **Vedlikehold og fornying av eksisterende jernbanenett**

For å legge til rette for en sikker og driftsstabil togtrafikk, er det budsjettet med nær 5,2 milliarder kroner til vedlikehold av dagens jernbaneinfrastruktur, inkludert 2,1 milliarder kroner til fornyingstiltak og 925 millioner kroner til videreføring av arbeidet med det nye signal- og sikringssystemet ERTMS. Midlene til vedlikehold er ikke geografisk fordelt eller spesifisert på annen måte i budsjettforslaget. Bane NOR vurderer løpende prioriteringen av vedlikehold i Nordland med utgangspunkt i målene for driftsstabilitet, infrastrukturens tilstand, togtrafikken, samt kortsiktige og langsiktige behov.

Luftfart

- **Kjøp av innenlandske flyruter**

I budsjettforslaget er det satt av 725,7 millioner kroner til kjøp av innenlandske flyruter. Samferdselsdepartementet inngikk i 2016 nye kontrakter for ruteflyging på følgende ruter i Nordland for perioden 1. april 2017 – 31. mars 2022:

- Andøya – Bodø v.v., Andøya – Tromsø v.v.
- Harstad/Narvik – Tromsø v.v.
- Svolvær – Bodø v.v.
- Leknes – Bodø v.v.
- Røst – Bodø v.v.
- Brønnøysund – Bodø v.v. og Brønnøysund – Trondheim v.v.
- Sandnessjøen – Bodø v.v. og Sandnessjøen – Trondheim v.v.
- Mo i Rana – Bodø v.v. og Mo i Rana – Trondheim v.v.
- Mosjøen – Bodø v.v. og Mosjøen – Trondheim v.v.

På den regionale helikopterruten Værøy – Bodø v.v. er det inngått en kontrakt som gjelder for perioden 1. august 2014 – 31. juli 2019. I 2018 vil det bli lyst ut ny konkurranse om drift av helikopterruten med oppstart 1. august 2019.

- **Luftfartstilsynet, Bodø kommune**

Foreslått bevilgning til Luftfartstilsynet i 2018 er på 222,3 millioner kr. I forslaget inngår midler til nye oppgaver innen security, IKT-sikkerhet og ubemannede luftfartøy (droner).

Kyst

- **Farleder**

Regjeringen foreslår 243,6 millioner kroner for å gjennomføre farledsutbedringer. Tiltakene skal bidra til at farleder får dybde, bredde og navigasjonsinfrastruktur som gir god sikkerhet og framkommelighet.

- Innseilingen Bodø (Bodø kommune) – startet i 2015, slutføring i 2018

- **Tilskudd til kommunale fiskerihavneanlegg**

Regjeringen foreslår å bevilge 31,1 millioner kroner til tilskudd til kommunale fiskerihavneanlegg. I tillegg kommer tidligere inndratte/ikke brukte midler på posten, slik at det kan fordeles 39,650 millioner kroner på posten. Av dette er det foreslått 7,229 millioner kroner til havner i Nordland:

- Nordmæla fiskerihavn – flytebrygge (Andenes kommune, Nordland): 0,5 millioner kroner
- Vågen fiskerihavn – liggekai fiskeri (Alstadhaug kommune, Nordland): 1,878 millioner kroner
- Fredvang fiskerihavn – kai og mudring (Flakstad kommune, Nordland): 3,275 millioner kroner
- Hennes fiskerihavn – flytebrygge (Hadsel kommune, Nordland): 0,076 millioner kroner
- Svolvær fiskerihavn – flytebrygge (Vågan kommune, Nordland): 1,5 millioner kroner

Kystruten Bergen-Kirkenes

Staten kjøper sjøtransporttjenester på strekningen Bergen-Kirkenes for å sikre et tilfredsstillende transporttilbud for passasjerer som reiser lokalt eller regionalt fra havn til havn, og godstransport mellom Tromsø og Kirkenes. Det bevilges 700,8 millioner kroner til drift av kystruten i 2018. I forbindelse med utlysning av konkurranse om nytt kjøp av tjenester når gjeldende avtale med Hurtigruten AS går ut, er det lagt opp til å videreføre tjenesten med daglige, helårlige og gjennomgående seilinger.

Elektronisk kommunikasjon

- **Tilskudd til bredbåndsutbygging**

Regjeringen foreslår å bevilge 69,7 millioner kroner til tilskudd til bredbåndsutbygging i områder der det ikke er kommersielt grunnlag for utbygging. Kommuner og fylkeskommuner kan søke om midler. Nasjonal kommunikasjonsmyndighet vil i samarbeid med fylkeskommunene tildele midler til de enkelte prosjektene.

- **Tilskudd til telesikkerhet og beredskap**

Regjeringen foreslår å bevilge 183 millioner kroner til tilskudd til telesikkerhet og -beredskap i en tid der trygg og robust elektronisk kommunikasjon blir stadig viktigere for folk flest, næringsliv og samfunnskritiske funksjoner i alle sektorer. En andel av midlene vil gå til Nasjonal kommunikasjonsmyndighets program for forsterket ekom, som sørger for forsterket elektronisk kommunikasjon i utsatte kommuner.

Post

- **Lørdagsomdeling av aviser**

Regjeringen foreslår 96,7 millioner kroner til lørdagsomdeling av aviser i distriktsområder uten avisbudnett.

- **Statlig kjøp av post- og banktjenester**

Regjeringen foreslår 165 millioner kroner til statlig kjøp som skal sikre postomdeling til de mest kostnadskrevene husstandene i distriktsområder, grunnleggende banktjenester i landspostnettet og gratis framsending av blindeskriftsendinger.

Nord-Trøndelag

- **E6 Ranheim-Åsen, Trondheim, Malvik, Stjørdal og Levanger**

Prosjektet E6 Ranheim-Åsen i Sør- og Nord-Trøndelag er det siste av prosjektene i Nye Veiers portefølje som klargjøres for utbygging. Prosjektet er inndelt i to delstrekninger. Delprosjektet Ranheim-Værnes er utvidelse til firefelts vei mellom Trondheim og Stjørdal. Delstrekningen Kvithammar-Åsen er et viktig prosjekt for å utbedre veiforbindelsen mellom Trondheim og Steinkjer. Dagens veistandard er svært dårlig, og prosjektet har høy samfunnsnytte.

Før sommeren 2017 ble det gitt lokalpolitisk tilslutning til bompengefinansiering av E6 Ranheim – Åsen. Bompengandelen i de lokale vedtakene er 50 prosent. Regjeringen vil legge fram for Stortinget et forslag til bompengefinansiering av utbyggingen så snart tilstrekkelige avklaringer foreligger.

Nye Veier legger opp til anleggsstart i løpet av 2019.

- **E6 Midtrekkverk på strekningen Vassmarka-Ronglan, Levanger kommune**

Det foreslås å videreføre byggingen av midtrekkverk på strekningen Vassmarka-Ronglan for å styrke trafikksikkerheten.

- **E6 Jernbaneundergang ved Vintermyr, Namsskogan kommune**

Det er foreslått å etablere jernbaneundergang ved Vintermyr for å forbedre framkommelighet og trafikksikkerhet.

- **E6 Flomsikring ved Fossland, Grong kommune**

Det foreslås midler til å utbedre E6 ved Fosslund for å bedre framkommeligheten på E6 når det er flom.

TT-ordningen - tilrettelagt transport for funksjonshemmede

Nord-Trøndelag er omfattet av den statlige, utvidede TT-ordningen som gir brukere med særlige behov, fortrinnsvis rullestolbrukere og blinde/svaksynte, rett til 200 enkeltreiser i året. I budsjettet for 2018 har regjeringen foreslått å bevilge 90,4 millioner kroner til ordningen, hvor nå syv fylker er omfattet. Midlene fordeles etter søknad fra fylkeskommunene.

Jernbane

- **Vedlikehold og fornying av jernbanenettet**

For å legge til rette for en sikker og driftsstabil togtrafikk, er om lag 5,2 milliarder kroner satt av til vedlikehold av dagens jernbaneinfrastruktur, inkludert 2,1 milliarder kroner til fornyingstiltak og 925 millioner kroner til videreføring av arbeidet med det nye signal- og sikringssystemet ERTMS. Midlene til vedlikehold er ikke geografisk fordelt eller spesifisert på annen måte i budsjettforslaget. Bane NOR vurderer løpende prioriteringen av vedlikehold i Nord-Trøndelag med utgangspunkt i målene for driftsstabilitet, infrastrukturens tilstand, togtrafikken, samt kortsiktige og langsiktige behov.

Luftfart

- **Kjøp av innenlandske flyruter**

I budsjettforslaget er det satt av 725,7 millioner kroner til kjøp av innenlandske flyruter. Samferdselsdepartementet inngikk i 2016 nye kontrakter for ruteflyging på flyrutene Namsos – Trondheim v.v. og Rørvik – Trondheim v.v. for perioden 1. april 2017 – 31. mars 2022:

Kystruten Bergen-Kirkenes

Staten kjøper sjøtransporttjenester på strekningen Bergen-Kirkenes for å sikre et tilfredsstillende transporttilbud for passasjerer som reiser lokalt eller regionalt fra havn til havn, og godstransport mellom Tromsø og Kirkenes. Det bevilges 700,8 millioner kroner til drift av kystruten i 2018. I forbindelse med utlysning av konkurranse om nytt kjøp av tjenester når gjeldende avtale med Hurtigruten AS går ut, er det lagt opp til å videreføre tjenesten med daglige, helårige og gjennomgående seilinger.

Elektronisk kommunikasjon

- **Tilskudd til bredbåndsutbygging**

Regjeringen foreslår å bevilge 69,7 millioner kroner til tilskudd til bredbåndsutbygging i områder der det ikke er kommersielt grunnlag for utbygging.

Kommuner og fylkeskommuner kan søke om midler. Nasjonal kommunikasjonsmyndighet vil i samarbeid med fylkeskommunene tildele midler til de enkelte prosjektene.

- **Tilskudd til telesikkerhet og beredskap**

Regjeringen foreslår å bevilge 183 millioner kroner til tilskudd til telesikkerhet og -beredskap i en tid der trygg og robust elektronisk kommunikasjon blir stadig viktigere for folk flest, næringsliv og samfunnskritiske funksjoner i alle sektorer. En andel av midlene vil gå til Nasjonal kommunikasjonsmyndighets program for forsterket ekom, som sørger for forsterket elektronisk kommunikasjon i utsatte kommuner.

Post

- **Lørdagsomdeling av aviser**

Regjeringen foreslår 96,7 millioner kroner til lørdagsomdeling av aviser i distriktsområder uten avisbudnett.

- **Statlig kjøp av post- og banktjenester**

Regjeringen foreslår 165 millioner kroner til statlig kjøp som skal sikre postomdeling til de mest kostnadskrevende husstandene i distriktsområder, grunnleggende banktjenester i landspostnettet og gratis framsending av blindeskriftsendinger.

Oppland

- **E16 Eggemoen–Jevnaker–Olum, Ringerike kommune i Buskerud og Jevnaker kommune i Oppland.**

Med forbehold om Stortingets tilslutning til et opplegg for delvis bompengefinansiering legges det opp til anleggsstart høsten 2018. Prosjektet ventes åpnet for trafikk i 2021. Arbeidene med lokalveinettet ventes ferdigstilt i 2022. Det er prioritert 50 millioner kroner i statlige midler i 2018, som vil bli benyttet til grunnerverv, prosjektering, forberedende arbeider og eventuell anleggsstart.

- **E16 Bagn–Bjørge i Sør- og Nord-Aurdal kommuner**

Det foreslås 310 millioner kroner i 2018. Anleggsarbeidene startet i august 2016, og prosjektet ventes åpnet for trafikk høsten 2019, mot tidligere forutsatt i 2020.

- **E16 over Filefjell**

For å sikre rasjonell framdrift i byggingen av igangsatte delstrekninger, foreslås det bevilget 119,1 millioner kroner. Utbyggingen av E16 over Filefjell omfatter strekningen mellom Øye i Vang kommune i Oppland og Borlaug i Lærdal kommune

i Sogn og Fjordane. Det prioriteres midler til å videreføre utbyggingen av delstrekningen Øye-Eidsbru i Oppland. I tillegg er det satt av midler til restarbeider på prosjektet Varpe bru-Otrøosen-Smedalsosen i Oppland og Sogn og Fjordane.

- **E6 Frya–Sjøa i Sør-Fron og Nord-Fron kommuner**

Det foreslås 210 millioner kroner. Anleggsarbeidene startet i juni 2013, og prosjektet ble åpnet for trafikk i desember 2016. Midlene i 2018 vil bli benyttet til restarbeider og sluttoppgjør, tiltak i tettstedene på tidligere E6 og refusjon til bompengeselskapet.

- **E6 Ringeby-Otta, Ringeby, Sør-Fron, Nord-Fron og Sel kommuner**

Det er foreslått planleggingsmidler til arbeidet med reguleringsplan for den videre utbyggingen av E6 på strekningen Ringeby–Otta gjennom Gudbrandsdalen.

- **E6 Bygging av rasteplass, Ringeby kommune**

Det foreslås midler til å bygge rasteplass ved Krekke i Ringeby

- **E6 Gang- og sykkelvei, Lillehammer kommune**

Av mindre tiltak foreslås bygging av gang- og sykkelvei langs E6 på fv 213.

- **Rv 4 Bygging av gang- og sykkelvei, Gjøvik kommune**

Av mindre tiltak foreslås bygging av gang- og sykkelvei langs rv 4 på fv 172 i Gjøvik

- **Rv 4 Trafikksikkerhetstiltak, Gjøvik kommune**

Det er foreslått å gjennomføre trafikksikkerhetstiltak på rv 4 mellom Gjøvik og Mjøsbrua.

Jernbane

- **Nye tog på Gjøvikbanen, Oslo, Nittedal, Lunner, Gran, Vestre Toten, og Gjøvik kommuner**

I 2018 skal i alt 14 nye togsett av typen Flirt settes i trafikk på Gjøvikbanen og Vossebanen. Utskiftingen av de gamle togsettene på Gjøvikbanen startet høsten 2017 og skal fullføres i 2018. Til sammen skal ti gamle togsett skiftes ut med ti nye Flirt-tog. Sammen med innfasingen av det nye togmateriellet skal det gjennomføres nødvendige tilpasninger i infrastrukturen.

- **Økt kapasitet for hensetting av nye tog på Gjøvikbanen, Gjøvik og Gran kommuner**

I alt 154 millioner kroner er satt av til økt kapasitet for hensetting av nye Flirt-tog i Drammens-området, på Vossebanen og på Gjøvikbanen. Innfasingen av nye tog på

Gjøvikbanen medfører behov for økt kapasitet for hensetting ved Jaren og ellers i Gjøvik-området. Hensettingsprosjektet på Jaren omfatter også oppgradering av plattformer og ny driftsbasis på Jaren stasjon. Ved Gjøvik er det behov for fire nye hensettingsplasser som følge av de nye Flirt-togene. Hensettingsplassene skal detaljplanlegges og bygges til neste år, med sikte på å være klare til bruk i desember 2018.

- **Gjøvik omformerstasjon, Gjøvik kommune**

Innenfor den foreslåtte økonomiske rammen til investeringer i kapasitetsøkende tiltak legges det opp til å ferdigstille Gjøvik omformerstasjon i 2018. Økt strømforsyning på Gjøvikbanen er blant annet nødvendig i forbindelse med innfasingen av de nye Flirt-togene.

- **Planlegging av plattformforhøyelser og forhøyelser på Gjøvikbanen, Oslo, Nittedal, Lunner, Gran, Vestre Toten, og Gjøvik kommuner**

For å legge til rette for innfasing av nye og lengre Flirt-tog, foreslås det å planlegge tiltak for plattformforlengelser og – og forhøyelser. Det er varierende planstatus for de enkelte stasjoner på Gjøvikbanen som skal utbedres.

- **Kryssingsspor på Kvam på Dovrebanen, Nord-Fron kommune**

I alt 320 millioner kroner er foreslått til bygging av kryssingsspor på Kvam og Ler på Dovrebanen og på Bolstadøyri på Bergensbanen. Kryssingssporet på Kvam er planlagt ferdigstilt i 2018 og skal bidra til økt kapasitet og driftsstabilitet i togtrafikken.

- **InterCity-planlegging på Dovrebanen, Lillehammer kommune**

Til videre planlegging av InterCity-prosjekter på Dovrebanen er det i 2018 foreslått 255 millioner kroner. Det er blant annet lagt opp til å videreføre planlegging av nytt hensettingsanlegg for tog på Hove nord for Lillehammer. Alt i alt legges det opp til å bygge 16 hensettingsspor de kommende årene for å håndtere innfasingen av flere togsett i InterCity-trafikken på Dovrebanen.

- **Oppgradering av Otta stasjon på Dovrebanen, Sel kommune**

Innenfor foreslåtte midler til planlegging av investeringer legges det opp til å planlegge oppgradering av Otta stasjon. Oppgraderingen skal omfatte etablering av planskilt kryssing mellom plattformer og mellom sentrumsområdene øst og vest for jernbanen. Hovedplanen for oppgraderingen slutføres i 2018.

- **Vedlikehold og fornying av jernbanenettet**

For å legge til rette for en sikker og driftsstabil togtrafikk, er om lag 5,2 milliarder kroner satt av til vedlikehold av dagens jernbaneinfrastruktur, inkludert 2,1 milliarder kroner til fornyingstiltak og 925 millioner kroner til videreføring av arbeidet med det nye signal- og sikringssystemet ERTMS. Midlene til vedlikehold er ikke geografisk fordelt eller spesifisert på annen måte i budsjettforslaget. Bane NOR vurderer løpende prioriteringen av vedlikehold i Oppland med utgangspunkt i målene for driftsstabilitet, infrastrukturens tilstand, togtrafikken, samt kortsiktige og langsiktige behov.

Elektronisk kommunikasjon

- **Tilskudd til bredbåndsutbygging**

Regjeringen foreslår å bevilge 69,7 millioner kroner til tilskudd til bredbåndsutbygging i områder der det ikke er kommersielt grunnlag for utbygging. Kommuner og fylkeskommuner kan søke om midler. Nasjonal kommunikasjonsmyndighet vil i samarbeid med fylkeskommunene tildele midler til de enkelte prosjektene.

- **Tilskudd til telesikkerhet og beredskap**

Regjeringen foreslår å bevilge 183 millioner kroner til tilskudd til telesikkerhet og -beredskap i en tid der trygg og robust elektronisk kommunikasjon blir stadig viktigere for folk flest, næringsliv og samfunnskritiske funksjoner i alle sektorer. En andel av midlene vil gå til Nasjonal kommunikasjonsmyndighets program for forsterket ekom, som sørger for forsterket elektronisk kommunikasjon i utsatte kommuner.

Post

- **Lørdagsomdeling av aviser**

Regjeringen foreslår 96,7 millioner kroner til lørdagsomdeling av aviser i distriktsområder uten avisbudnett.

- **Statlig kjøp av post- og banktjenester**

Regjeringen foreslår 165 millioner kroner til statlig kjøp som skal sikre postomdeling til de mest kostnadskrevene husstandene i distriktsområder, grunnleggende banktjenester i landspostnettet og gratis framsending av blindeskriftsendinger.

Oslo

Vei

- **E6 – utbedring av tunneler**

Innenfor de foreslåtte midlene til fornying legges det opp til å utbedre tunneler i Oslo. Det prioriteres i alt 290 millioner kroner til å videreføre arbeidene med utbedring av Ekeberg- og Svartdalstunnelene på E6.

- **Riksvei 150 – utbedring av tunneler**

Innenfor de foreslåtte midlene til fornying legges det opp til å utbedre tunneler i Oslo. Dette omfatter midler til restfinansiering av utbedringsarbeidene i Tåsentunnelen.

Kollektivtransport, sykkel og gange i byområdene

- **Bymiljøavtale for Oslo og Akershus**

Samferdselsdepartementet, Oslo kommune og Akershus fylkeskommune inngikk i juni 2017 en bymiljøavtale som skal legge til rette for at veksten i persontransporten i byområdet tas med kollektivtransport, sykkel og gange. Avtalen er basert på Nasjonal transportplan 2014-2023 og gjelder for perioden 2017 til 2023.

I 2018 er det foreslått 280 millioner kroner i belønningsmidler til Oslo og Akershus som en del av bymiljøavtalen.

For 2018 er det også foreslått 300 millioner kroner til tiltak for kollektivtransport, sykkel og gange langs riksvei i byområder med bymiljøavtale eller byvekstavtale. Inkludert ubrukte midler fra tidligere år blir samlet disponibelt beløp 780 millioner kroner. Midlene vil bli fordelt mellom byområdene når det foreligger nærmere avklaringer.

I bymiljøavtalen har staten forpliktet seg til å dekke 50 prosent av prosjektkostnadene for Fornebubanen i Oslo og Akershus. Lokale myndigheter er ansvarlige for den resterende delen av finansieringen. Det statlige bidraget i 2018 dekkes av ubrukte midler fra 2016 og 2017.

- **Oslopakke 3 – utbygging av vei- og kollektivnett**

Oslopakke 3 er en viktig del av bymiljøavtalen, og er et samarbeid mellom Akershus fylkeskommune, Oslo kommune, Statens vegvesen og Jernbaneverket om utbygging og finansiering av vei- og kollektivtiltak for perioden 2008-2036. Samarbeidet omfatter riksveier, fylkesveier i Akershus, kommunale veier i Oslo, jernbane, trikk, T-bane, buss og båt i Oslo og Akershus. Finansieringen skjer gjennom bompenger og bevilgninger fra staten, Oslo kommune og Akershus fylkeskommune.

Fase 1 av det lokalt vedtatte bompengetakstsystemet innebærer et nytt system med tids- og miljødifferensierte takster, og dette innføres 1. oktober 2017.

I juni i år ble det lokalt inngått en tilleggsavtale til den revidert avtalen for Oslopakke 3 som innebærer fase 2 av bompengetakstsystemet med blant annet flere nye bomsnitt. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med en egen sak om fase 2 av takstsystemet.

Jernbane

- **Follobanen, Oslo og Ski kommuner**

Det settes av 4 697 millioner kroner til Follobanen. Prosjektet omfatter nytt dobbeltspor på strekningen Oslo-Ski. Midlene går til gjenstående grunnverv og hovedarbeider for innføring til Oslo S, tunnelen og dagstrekningen mot Ski og Ski stasjon. Kostnadsrammen er 27,9 milliarder kroner. Det er planlagt å ta banen i bruk fra desember 2021.

Prosjektet bidrar til et effektivt kollektivtrafikksystem med god kapasitet i Oslo-regionen. Østfoldbanen er i dag overbelastet og det er svært utfordrende å forbedre togtilbudet. Follobanen vil halvere reisetiden mellom Oslo S og Ski, fra om lag 22 til 11 minutter. Det nye dobbeltsporet, i kombinasjon med videre utbygging av IC på Østfoldbanen, legger til rette for en betydelig tilbudsforbedring for region- og lokaltog og godstog.

- **Oslo omformerstasjon**

Innenfor budsjettet til investeringer i kapasitetsøkende tiltak legges det opp til å videreføre arbeidene med ny omformerstasjon på Åsland. Omformerstasjonen skal forsterke strømforsyningen til den sør-østlige delen av jernbanen i Oslo-området, og gi tilstrekkelig kapasitet til den planlagte togtrafikken på Follobanen.

- **Nye tog på Gjøvikbanen, Oslo, Nittedal, Lunner, Gran, Vestre Toten, og Gjøvik kommuner**

I 2018 er det planlagt å sette i alt 14 nye togsett av typen Flirt i trafikk på Gjøvikbanen og Vossebanen. Utsiftingen av de gamle togsettene på Gjøvikbanen startet høsten 2017 og skal fullføres i 2018. Til sammen skal ti gamle togsett skiftes ut med ti nye Flirt-tog. Innfasingen av det nye togmateriellet må avstemmes mot gjennomføringen av nødvendige tiltak i infrastrukturen.

- **Planlegging av plattformforhøyelser og forhøyelser på Gjøvikbanen, Oslo, Nittedal, Lunner, Gran, Vestre Toten, og Gjøvik kommuner**

For å legge til rette for innfasing av nye og lengre Flirt-tog, foreslås det å planlegge tiltak for plattformforlengelser og – og forhøyelser. Det er varierende planstatus for de enkelte stasjoner på Gjøvikbanen som skal utbedres.

- **Kapasitetsøkende tiltak i Oslo-området**

For å legge til rette for en mer robust infrastruktur og trafikkavvikling i Oslo-området, foreslås det blant annet å videreføre tiltak som gjør det mulig å kjøre flere tog samtidig på strekningen Nationaltheatret –Lysaker. Det pågår for øvrig planarbeid for kapasitetsøkende tiltak på blant annet Skøyen stasjon.

- **Strakstiltak på Alnabru godsterminal**

Innenfor den foreslåtte økonomiske rammen til investeringer i kapasitetsøkende tiltak legges det opp til å gjennomføre strakstiltak på Alnabru for å forbedre driftsstabilitet og effektivitet.

- **Vedlikehold og fornying av eksisterende jernbanenett**

For å legge til rette for en sikker og driftsstabil togtrafikk, er det budsjettet med nær 5,2 milliarder kroner til vedlikehold av dagens jernbaneinfrastruktur, inkludert 2,1 milliarder kroner til fornyingstiltak og 925 millioner kroner til videreføring av arbeidet med det nye signal- og sikringssystemet ERTMS. Midlene til vedlikehold er ikke geografisk fordelt eller spesifisert på annen måte i budsjettforslaget. Bane NOR vurderer løpende prioriteringen av vedlikehold i Oslo med utgangspunkt i målene for driftsstabilitet, infrastrukturens tilstand, togtrafikken, samt kortsiktige og langsiktige behov.

Elektronisk kommunikasjon

- **Tilskudd til bredbåndsutbygging**

Regjeringen foreslår å bevilge 69,7 millioner kroner til tilskudd til bredbåndsutbygging i områder der det ikke er kommersielt grunnlag for utbygging. Kommuner og fylkeskommuner kan søke om midler. Nasjonal kommunikasjonsmyndighet vil i samarbeid med fylkeskommunene tildele midler til de enkelte prosjektene.

- **Tilskudd til telesikkerhet og beredskap**

Regjeringen foreslår å bevilge 183 millioner kroner til tilskudd til telesikkerhet og -beredskap i en tid der trygg og robust elektronisk kommunikasjon blir stadig viktigere for folk flest, næringsliv og samfunnskritiske funksjoner i alle sektorer. En andel av midlene vil gå til Nasjonal kommunikasjonsmyndighets program for forsterket ekom, som sørger for forsterket elektronisk kommunikasjon i utsatte kommuner.

Post

- **Lørdagsomdeling av aviser**

Regjeringen foreslår 96,7 millioner kroner til lørdagsomdeling av aviser i distriktsområder uten avisbudnett.

- **Statlig kjøp av post- og banktjenester**

Regjeringen foreslår 165 millioner kroner til statlig kjøp som skal sikre postomdeling til de mest kostnadskrevende husstandene i distriktsområder, grunnleggende banktjenester i landpostnettet og gratis framsending av blindeskriftsendinger.

Rogaland

Vei

- **E39 Rogfast, Bokn, Kvitsøy og Randaberg kommuner**

E39 Rogfast er det første ferjeavløsningsprosjektet i ambisjonen om ferjefri E39 mellom Kristiansand og Trondheim.

Prosjektet omfatter bygging av en 26,7 km lang undersjøisk tunnel i to løp mellom Harestad i Randaberg kommune og Arsvågen i Bokn kommune og en 3,7 km lang tunnelarm til Kvitsøy. Tunnelen blir den lengste og dypeste undersjøiske veitunnelen i verden, med laveste punkt 392 meter under havoverflaten.

Det er lagt opp til anleggsstart våren 2018, og prosjektet ventes åpnet for trafikk i 2025/2026. For 2018 er det foreslått 500 millioner kroner. Av dette er 100 millioner kroner statlige midler, mens 400 millioner kroner forutsettes stilt til disposisjon av bompengeselskapet.

Ferjesambandene E39 Mortavika–Arsvågen og fv 521 Mekjarvik–Kvitsøy vil bli lagt ned når Rogfast åpnes for trafikk.

- **E39 Hove-Sandved, Sandnes kommune**

Prosjektet er første etappe i utbyggingen av strekningen Ålgård – Sandved. Anleggsarbeidene startet i mars 2015, og prosjektet ble åpnet for trafikk i juni 2017. Det foreslås 125 millioner kroner i 2018, som vil bli benyttet til restfinansiering av prosjektet.

- **E39 Eiganestunnelen, Stavanger kommune**

Prosjektet omfatter bygging av 5 km firefelts vei forbi Stavanger sentrum mellom Schancheholen og Smiene, inkludert Eiganestunnelen som er 3,7 km lang.

Anleggsarbeidene startet i april 2014, og prosjektet ventes åpnet for trafikk i løpet av 2019. Det foreslås 385 millioner kroner i 2018.

- **Rv 13 Ryfast, Stavanger og Strand kommuner**

Prosjektet omfatter en strekning på 20,7 km, blant annet med bygging av to undersjøiske toløps tunneler mellom Stavanger og Hundvåg og mellom Hundvåg og Solbakk i Strand kommune. Anleggsarbeidene startet i desember 2012, og prosjektet ventes åpnet for trafikk i løpet av 2019. Det foreslås 1 100 millioner kroner i 2018, hvorav 860 millioner kroner forutsettes stilt til disposisjon av bompengeselskapet.

- **Rv 509 Sømmevågen, Sola kommune**

Prosjektet omfatter ombygging av dagens vei til firefelts vei fra Solasplitten til Sømmevågen vest, samt ombygging av Flyplassvegen inn mot Stavanger lufthavn, Sola. Anleggsarbeidene startet i november 2014, og prosjektet ble åpnet for trafikk i juni 2017. Det foreslås 70 millioner kroner i 2018, hvorav 50 millioner kroner forutsettes stilt til disposisjon av bompengeselskapet. Midlene i 2018 vil bli benyttet til restfinansiering av prosjektet.

- **Rv 509 Sømmevågen – Sola skole, Sola kommune**

Med forskutterte midler fra Rogaland fylkeskommune fullføres utbyggingen av rv 509 på delstrekningen Sømmevågen–Sola skole. Prosjektet ventes åpnet for trafikk våren 2018.

Planleggingsmidler

- Kommunedelplan for E39 Lyngdal vest (Lyngdal kommune i Vest-Agder) – Ålgård (Gjesdal kommune i Rogaland)
- Reguleringsplan for E39 Ålgård (Gjesdal kommune) – Hove (Sandnes kommune)
- Kommunedelplan på enkelte strekninger på E39 mellom Bokn kommune i Rogaland og Stord kommune i Hordaland

Mindre tiltak (programområder)

- Fullføre byggingen av kryss mellom E39 og fv 14 ved Lund (Lund kommune)
- Fullføre etableringen av veglys på rv 42 mellom Krossmoen og Slettebø (Eigersund kommune)
- Legge til rette for landstrøm på ferjekaiene Mortavika (Rennesøy kommune) og Arsvågen (Bokn kommune) på E39
- Bygge om Hanasand ferjekai (Rennesøy kommune) som reserveferjekai for sambandet E39 Mortavika (Rennesøy kommune) – Arsvågen (Bokn kommune)

- Fullføre utbedringen av Byfjordtunnelen på E39 (går under Byfjorden mellom Harestad i Randaberg kommune og øya Sokn i Rennesøy kommune)
- Videreføre byggingen av gang- og sykkelveg langs E134 på strekningen Ølen-Ølensvåg (Vindafjord kommune)
- Utbedre Hjelmeland og Nesvik ferjekaier (Hjelmeland kommune) på rv 13
- Sette opp nytt veglys på rv 13 på strekningen Kvam – Bjørheimsbygd (Strand kommune)

Kollektivtransport, sykkel og gange i byområdene

- **Byvekstavtale for Nord-Jæren**

Samferdselsdepartementet og Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Rogaland fylkeskommune samt Stavanger, Sandnes, Sola og Randaberg kommuner inngikk i september 2017 en byvekstavtale for Nord-Jæren som skal legge til rette for at veksten i persontransporten i byområdet tas med kollektivtransport, sykkel og gange. Avtalen er basert på Nasjonal transportplan 2014-2023 og gjelder for perioden 2017-2023.

I byvekstavtalen har staten forpliktet seg til å dekke 50 prosent av prosjektkostnadene for Bussveien på Nord-Jæren. Lokale myndigheter er ansvarlige for den resterende delen av finansieringen. I 2018 er det foreslått 300 millioner kroner i statlig bidrag til kollektivløsningen.

Det er også foreslått 100 millioner kroner i belønningsmidler til Nord-Jæren som en del av byvekstavtalen.

For 2018 er det foreslått 300 millioner kroner til tiltak for kollektivtransport, sykkel og gange langs riksveg i byområder med bymiljøavtale eller byvekstavtale. Inkludert ubrukte midler fra tidligere år blir samlet disponibelt beløp 780 millioner kroner. Midlene vil bli fordelt mellom byområdene når det foreligger nærmere avklaringer.

- **Bypakke Nord-Jæren**

Bypakke Nord-Jæren er en viktig del av byvekstavtalen. Stortinget sluttet seg til foreslått opplegg for delvis bompengefinansiering av Bypakke Nord-Jæren i mars 2017. Det skal etableres til sammen 38 bomstasjoner med enveis innkreving i tette ringer rundt viktige reisemål på Nord-Jæren. Det er lagt opp til bompengennevning i 15 år fra 2018. Innkrevingen i dagens bomstasjoner skal videreføres inntil de nye stasjonene settes i drift.

Jernbane

- **Vedlikehold og fornying av jernbanenettet**

For å legge til rette for en sikker og driftsstabil togtrafikk, er om lag 5,2 milliarder kroner satt av til vedlikehold av dagens jernbaneinfrastruktur, inkludert 2,1 milliarder kroner til fornyingstiltak og 925 millioner kroner til videreføring av arbeidet med det nye signal- og sikringssystemet ERTMS. Midlene til vedlikehold er ikke geografisk fordelt eller spesifisert på annen måte i budsjettforslaget. Bane NOR vurderer løpende prioriteringen av vedlikehold i Rogaland med utgangspunkt i målene for driftsstabilitet, infrastrukturens tilstand, togtrafikken, samt kortsiktige og langsiktige behov.

Elektronisk kommunikasjon

- **Tilskudd til bredbåndsutbygging**

Regjeringen foreslår å bevilge 69,7 millioner kroner til tilskudd til bredbåndsutbygging i områder der det ikke er kommersielt grunnlag for utbygging. Kommuner og fylkeskommuner kan søke om midler. Nasjonal kommunikasjonsmyndighet vil i samarbeid med fylkeskommunene tildele midler til de enkelte prosjektene.

- **Tilskudd til telesikkerhet og beredskap**

Regjeringen foreslår å bevilge 183 millioner kroner til tilskudd til telesikkerhet og -beredskap i en tid der trygg og robust elektronisk kommunikasjon blir stadig viktigere for folk flest, næringsliv og samfunnskritiske funksjoner i alle sektorer. En andel av midlene vil gå til Nasjonal kommunikasjonsmyndighets program for forsterket ekom, som sørger for forsterket elektronisk kommunikasjon i utsatte kommuner.

Post

- **Lørdagsomdeling av aviser**

Regjeringen foreslår 96,7 millioner kroner til lørdagsomdeling av aviser i distriktsområder uten avisbudnett.

- **Statlig kjøp av post- og banktjenester**

Regjeringen foreslår 165 millioner kroner til statlig kjøp som skal sikre postomdeling til de mest kostnadskrevene husstandene i distriktsområder, grunnleggende banktjenester i landspostnettet og gratis framsending av blindeskriftsendinger.

Sogn og Fjordane

Vei

- **E39 Stavanger–Bergen–Ålesund med tilknytninger**

Det legges til grunn statlige midler til restfinansiering av utbyggingen av E39 på strekningene Dregebø–Grytås og Birkeland–Sande nord. Prosjektet omfattet blant annet bygging av to delstrekninger på til sammen om lag 9 km i Gaular kommune.

- **E39 Bjørset–Skei, Jølster kommune**

Prosjektet omfatter utvidelse av eksisterende vei til 8,5 m veibredde og utretting av svinger. Prosjektet omfatter også utbedring av et skredpunkt. Anleggsarbeidene startet i mars 2017, og prosjektet ventes åpnet for trafikk i juni 2019. Det foreslås 190 millioner kroner i 2018.

- **Tiltak (programområder) på E39 Farsund-Kussli, Askvollkrysset, Førdepakken og Svidalsneset**

- Bygge gang- og sykkelvei langs E39 på strekningen Farsund–Kussli i Førde kommune.
- Bygge om Askvollkrysset mellom E39 og fv 609 i Førde kommune.
- Det er lagt til grunn bompenger til mindre tiltak innenfor Førdepakken.
- Starte arbeidene med rasteplass langs E39 ved Svidalsneset i Jølster kommune.

- **Skredsikring på rv 13 Vik–Vangsnes, Vik kommune**

Strekningen mellom Vik og Vangsnes er svært utsatt for skred. Det er lagt opp til anleggsstart i februar 2018, mot tidligere forutsatt høsten 2017. Prosjektet ventes åpnet for trafikk i 2020, mot tidligere forutsatt i 2021. Det foreslås 118 millioner kroner i 2018.

- **Rv 55 Fardal – Ylvisåker, Sogndal kommune**

Byggingen av gang- og sykkelvei på strekningen Fardal–Ylvisåker på rv 55 fullføres.

- **Rv 13/rv 55 ferjekaier**

Det settes av midler til til å utbedre ferjekaier for å legge til rette for nye ferjer i sambandet Hella-Dragsvik-Vangsnes på rv 13/rv 55 (Leikanger, Balestrand og Vik kommuner).

- **E16 Sandvika – Bergen med tilknytninger**

- På rv 5 settes det av statlige midler til å fullføre utbyggingen av rv 5 Loftesnesbrui i Sogndal kommune. Anleggsarbeidene startet i desember 2015. Det nye brua ventes åpnet for trafikk i november 2017, mot tidligere forutsatt

sommeren 2018. Midlene i 2018 vil i hovedsak benyttes til å rive eksisterende bru, samt til å bygge gang- og sykkelfelt på den nye brua.

- Det settes av midler til å utbedre Mannheller ferjekai på rv 5 i Sogndal kommune.
- Det legges opp til å bygge om kryss på rv 5 ved Bergum i Førde kommune.
- Det settes av fornyingsmidler til å utbedre Gudvanga-, Flenja-, Fretheim- og Onstadtunnelene på E16 i Aurland kommune i Sogn og Fjordane.
- Det prioriteres midler til forberedende arbeider på prosjektet rv 5 Kjøsneshjorden i Jølster kommune med sikte på anleggsstart i 2019.

- **E16 over Filefjell, Lærdal kommune**

For å sikre rasjonell framdrift i byggingen av igangsatte delstrekninger foreslås det bevilget 119,1 millioner kroner. Utbyggingen av E16 over Filefjell omfatter strekningen mellom Øye i Vang kommune i Oppland og Borlaug i Lærdal kommune i Sogn og Fjordane. Det prioriteres midler til å videreføre utbyggingen av delstrekningen Øye-Eidsbru i Oppland. I tillegg er det satt av midler til restarbeider på prosjektet Varpe bru-Otrøosen-Smedalsosen i Oppland og Sogn og Fjordane.

- **Rv 15 Otta–Måløy, Vågsøy, Eid og Stryn kommuner**

Det settes av midler til tiltak i forbindelse med gang- og sykkelvei-inspeksjon på rv 15. Videre prioriteres det midler til busslommer ved Ytreeide på rv 15 i Stryn kommune.

TT-ordningen - tilrettelagt transport for funksjonshemmede

Sogn og Fjordane omfattes av den statlige, utvidede TT-ordningen som gir brukere med særlige behov, fortrinnsvis rullestolbrukere og blinde/svaksynte, rett til 200 enkeltreiser i året. I budsjettet for 2018 har regjeringen foreslått å bevilge 90,4 millioner kroner til ordningen, hvor nå syv fylker er omfattet. Midlene fordeles etter søknad fra fylkeskommunene.

Jernbane

- **Myrdal stasjon på Bergensbanen og Flåmsbana, Aurland kommune**

Planleggingen av ny plattform og overgang fra Rallarvegen på Myrdal stasjon på Bergensbanen og Flåmsbana videreføres. Tiltaket er nødvendig for å bedre sikkerheten og reiseopplevelsen for passasjerene, i tillegg vil det gi økt kapasitet. I 2018 skal byggeplanen gjøres ferdig.

- **Vedlikehold og fornying av eksisterende jernbanenett**

For å legge til rette for en sikker og driftsstabil togtrafikk, er det budsjettet med nær 5,2 milliarder kroner til vedlikehold av dagens jernbaneinfrastruktur, inkludert 2,1 milliarder kroner til fornyingstiltak og 925 millioner kroner til videreføring av arbeidet med det nye signal- og sikringssystemet ERTMS. Midlene til vedlikehold er ikke geografisk fordelt eller spesifisert på annen måte i budsjettforslaget. Bane NOR vurderer løpende prioriteringen av vedlikehold i Sogn og Fjordane med utgangspunkt i målene for driftsstabilitet, infrastrukturens tilstand, togtrafikken, samt kortsiktige og langsiktige behov.

Kyst

Tilskudd til kommunale fiskerihavneanlegg

Regjeringen foreslår å bevilge 31,1 millioner kroner til tilskudd til kommunale fiskerihavneanlegg. I tillegg kommer tidligere inndratte/ikke brukte midler på posten, slik at det kan fordeles 39,650 millioner kroner på posten. Av dette er det foreslått 1, 715 millioner kroner til havner i Sogn og Fjordane:

- Værlandet fiskerihavn - utdyping (Askvoll kommune): 1, 715 millioner kroner

Kystruten Bergen-Kirkenes

Staten kjøper sjøtransporttjenester på strekningen Bergen-Kirkenes for å sikre et tilfredsstillende transporttilbud for passasjerer som reiser lokalt eller regionalt fra havn til havn, og godstransport mellom Tromsø og Kirkenes. Det bevilges 700,8 millioner kroner til drift av kystruten i 2018. I forbindelse med utlysning av konkurranse om nytt kjøp av tjenester når gjeldende avtale med Hurtigruten AS går ut, er det lagt opp til å videreføre tjenesten med daglige, helårige og gjennomgående seilinger.

Luftfart

- **Kjøp av innenlandske flyruter**

I budsjettforslaget er det satt av 725,7 millioner kroner til kjøp av innenlandske flyruter. Samferdselsdepartementet inngikk i 2015 nye kontrakter for ruteflyging på følgende ruter i Sogn og Fjordane for perioden 1. april 2016 – 31. mars 2020:

- Førde – Oslo v.v. og Førde – Bergen v.v.
- Sogndal – Oslo v.v. og Sogndal – Bergen v.v.
- Sandane – Oslo v.v. og Sandane – Bergen v.v.

Elektronisk kommunikasjon

- **Tilskudd til bredbåndsutbygging**

Regjeringen foreslår å bevilge 69,7 millioner kroner til tilskudd til bredbåndsutbygging i områder der det ikke er kommersielt grunnlag for utbygging. Kommuner og fylkeskommuner kan søke om midler. Nasjonal kommunikasjonsmyndighet vil i samarbeid med fylkeskommunene tildele midler til de enkelte prosjektene.

- **Tilskudd til telesikkerhet og beredskap**

Regjeringen foreslår å bevilge 183 millioner kroner til tilskudd til telesikkerhet og -beredskap i en tid der trygg og robust elektronisk kommunikasjon blir stadig viktigere for folk flest, næringsliv og samfunnskritiske funksjoner i alle sektorer. En andel av midlene vil gå til Nasjonal kommunikasjonsmyndighets program for forsterket ekom, som sørger for forsterket elektronisk kommunikasjon i utsatte kommuner.

Post

- **Lørdagsomdeling av aviser**

Regjeringen foreslår 96,7 millioner kroner til lørdagsomdeling av aviser i distriktsområder uten avisbudnett.

- **Statlig kjøp av post- og banktjenester**

Regjeringen foreslår 165 millioner kroner til statlig kjøp som skal sikre postomdeling til de mest kostnadskrevenne husstandene i distriktsområder, grunnleggende banktjenester i landspostnettet og gratis framsending av blindeskriftsendinger.

Sør-Trøndelag

Vei

- **E6 Jaktøya–Klett–Sentervegen, Melhus og Trondheim kommuner**

Utbyggingen av prosjektet E6 Jaktøya–Klett–Sentervegen videreføres med statlige midler og bompenger. Det foreslås 535 millioner kroner i 2018, fordelt med 225 millioner kroner i statlige midler og 310 millioner kroner som forutsettes stilt til disposisjon av bompengeselskapet. Anleggsarbeidene startet opp høsten 2015, og prosjektet ventes åpnet for trafikk i 2019.

- **E6 Vindåsliene–Korporalsbrua, Midtre Gauldal kommune**

Prosjektet omfatter bygging av 6,4 km tofelts vei med midtrekkverk og forbikjøringsfelt i ny trasé på vestsiden av elva Sokna. Veien blir lagt utenom Soknedal sentrum med tilkobling til tettstedet gjennom et planskilt kryss sør for sentrum. Anleggsarbeidene startet opp i september 2017, og prosjektet ventes åpnet

for trafikk i 2020. Det er foreslått 220 millioner kroner i 2018, fordelt med 60 millioner kroner i statlige midler og 160 millioner kroner som forutsettes stilt til disposisjon av bompengeselskapet.

- **E6 Ranheim-Åsen, Trondheim, Malvik, Stjørdal og Levanger**

Prosjektet E6 Ranheim-Åsen i Sør- og Nord-Trøndelag er det siste av prosjektene i Nye Veiers portefølje som klargjøres for utbygging. Prosjektet er inndelt i to delstrekninger. Delprosjektet Ranheim-Værnes er utvidelse til firefelts vei mellom Trondheim og Stjørdal. Delstrekningen Kvithammar-Åsen er et viktig prosjekt for å utbedre veiforbindelsen mellom Trondheim og Steinkjer. Dagens veistandard er svært dårlig og prosjektet har høy samfunnsnytte.

Før sommeren 2017 ble det gitt lokalpolitisk tilslutning til bompengefinansiering av E6 Ranheim – Åsen. Bompengandelen i de lokale vedtakene er 50 prosent. Regjeringen vil legge fram for Stortinget et forslag til bompengefinansiering av utbyggingen så snart tilstrekkelige avklaringer foreligger.

Nye Veier legger opp til anleggsstart i løpet av 2019.

- **Vederlag til OPS-prosjekter – E39 Klett-Bårdshaug**

E39 Klett-Bårdshaug i Sør-Trøndelag ble åpnet for trafikk i 2005. Kontrakten løper til 1. september 2030. Det foreslås en statlig ramme på 180,3 millioner kroner. Innenfor denne rammen prioriteres midler til årlig kontraktsfestet vederlag til OPS-selskapet. I tillegg er det blant annet prioritert midler til videreføre arbeidene med å utbedre flere tunneler på strekningen i henhold til krav i tunnelsikkerhets- og elektroforskriftene.

Kollektivtransport, sykkel og gange i byområdene

- **Bymiljøavtale for Trondheim**

Samferdselsdepartementet, Trondheim kommune og Sør-Trøndelag fylkeskommune inngikk i september 2016 en bymiljøavtale som skal legge til rette for at veksten i persontransporten i byområdet skal tas med kollektivtransport, sykkel og gange. Avtalen er basert på Nasjonal transportplan 2014-2023 og gjelder for perioden 2016 til 2023.

I bymiljøavtalen har staten forpliktet seg til å dekke 50 prosent av prosjektkostnadene for MetroBussen i Trondheim. Lokale myndigheter er ansvarlige for den resterende delen av finansieringen. I 2018 er det foreslått 185 millioner kroner i statlig bidrag til kollektivtransportløsningen.

Det er også foreslått 170 millioner kroner i belønningsmidler til Trondheim som en del av bymiljøavtalen.

For 2018 er det foreslått 300 millioner kroner til tiltak for kollektivtransport, sykkel og gange langs riksvei i byområder med bymiljøavtale eller byvekstavtale. Inkludert ubrukte midler fra tidligere år blir samlet disponibelt beløp 780 millioner kroner. Midlene vil bli fordelt mellom byområdene når det foreligger nærmere avklaringer.

- **Miljøpakke Trondheim**

Miljøpakke Trondheim er en viktig del av bymiljøavtalen. For å følge opp avtalen foreslås det at bompengerperioden forlenges med 5 år og takstene økes med 2 kroner. De økte inntektene vil blant annet bidra til finansieringen av den lokale halvparten av MetroBussen. Det legges frem egen sak for Stortinget om Miljøpakke Trondheim trinn 3 høsten 2017.

Det er søkt om å kunne forskuttere midler til Nydalsbrua (tidligere Sluppen bru) med tilknytninger. Denne søknaden vil bli vurdert i forbindelse med fremleggelsen av egen sak om trinn 3.

Jernbane

- **Leangen stasjon på Trønder- og Meråkerbanen, Trondheim kommune**

Det er satt av totalt 233 millioner kroner til planlegging av kapasitetsøkende tiltak og tiltak på stasjoner og knutepunkter i 2018. Her inngår blant annet planlegging av ny og lengre mellomplattform på Leangen stasjon, med adkomst fra ny veibru som skal gå over Trønderbanen. Prosjektet er nødvendig for å kunne ta i bruk nytt togmateriell på banen. Prosjektet vurderes bygget i to etapper. I 2018 fullføres detaljplanlegging med sikte på byggestart i løpet av året.

Til utbygging av stasjoner og knutepunkter er det det satt av 185 millioner kroner til " i 2018. Dette omfatter blant annet byggestart for ovennevnte tiltak på Leangen stasjon, med sikte på ferdigstilling i 2019-2020.

- **Heggstadmoen godsterminal og Heimdal stasjon på Dovrebanen, Trondheim kommune**

Det foreslås 44 millioner kroner til ferdigstilling av Heggstadmoen godsterminal og Heimdal stasjon. Utbyggingen legger til rette for bedre kapasitet og avgangspunktighet. Forventet sluttkostnad er samlet på om lag 296 millioner kroner, hvorav 149 millioner kroner gjelder Heimdal stasjon.

- **Kryssingsspor på Ler på Dovrebanen, Melhus kommune**

Det foreslås totalt 320 millioner kroner til kryssingsspor på Ler i Sør-Trøndelag og Kvam i Oppland på Dovrebanen, samt Bolstadøyri på Bergensbanen. Kryssingssporene bidrar til å økt kapasitet og driftsstabilitet. Kostnadsanslaget for Ler er 230 millioner kroner kr med planlagt ferdigstilling i 2019.

- **Vedlikehold og fornying av eksisterende jernbanenett**

For å legge til rette for en sikker og driftsstabil togtrafikk, er det budsjettert med nær 5,2 milliarder kroner til vedlikehold av dagens jernbaneinfrastruktur, inkludert 2,1 milliarder kroner til fornyingstiltak og 925 millioner kroner til videreføring av arbeidet med det nye signal- og sikringssystemet ERTMS. Midlene til vedlikehold er ikke geografisk fordelt eller spesifisert på annen måte i budsjettforslaget. Bane NOR vurderer løpende prioriteringen av vedlikehold i Sør-Trøndelag med utgangspunkt i målene for driftsstabilitet, infrastrukturens tilstand, togtrafikken, samt kortsiktige og langsiktige behov.

Kyst

- **Tilskudd til kommunale fiskerihavneanlegg**

Regjeringen har foreslått å bevilge 31,1 millioner kroner til tilskudd til kommunale fiskerihavneanlegg. I tillegg kommer tidligere inndratte/ikke brukte midler på posten, slik at det kan fordeles 39,650 millioner kroner på posten. Av dette er det foreslått 16,237 millioner kroner til et prosjekt i Sør-Trøndelag:

- Sistranda fiskerihavn – kai, molo, utdyping (Frøya kommune): 16,237 millioner kroner

Kystruten Bergen-Kirkenes

Staten kjøper sjøtransporttjenester på strekningen Bergen-Kirkenes for å sikre et tilfredsstillende transporttilbud for passasjerer som reiser lokalt eller regionalt fra havn til havn, og godstransport mellom Tromsø og Kirkenes. Det bevilges 700,8 millioner kroner til drift av kystruten i 2018. I forbindelse med utlysning av konkurranse om nytt kjøp av tjenester når gjeldende avtale med Hurtigruten AS går ut, er det lagt opp til å videreføre tjenesten med daglige, helårlige og gjennomgående seilinger.

Luffart

- **Tilskudd til ikke-statlige lufthavner**

I budsjettforslaget er det satt av 30,1 millioner kroner i tilskudd til ikke-statlige lufthavner. Ørland lufthavn er omfattet av tilskuddsordningen. Samferdselsdepartementet har inngått avtaler om kompensasjon for tjenester av

allmenn økonomisk interesse med de aktuelle lufthavnene. Avtalene gjelder for årene 2016 – 2020.

- **Kjøp av innenlandske flyruter**

I budsjettforslaget er det satt av 725,7 millioner kroner til kjøp av innenlandske flyruter. Samferdselsdepartementet inngikk i 2015 ny kontrakt for ruteflyging på ruten Røros – Oslo v.v. for perioden 1. april 2016 – 31. mars 2020.

Elektronisk kommunikasjon

- **Tilskudd til bredbåndsutbygging**

Regjeringen foreslår å bevilge 69,7 millioner kroner til tilskudd til bredbåndsutbygging i områder der det ikke er kommersielt grunnlag for utbygging. Kommuner og fylkeskommuner kan søke om midler. Nasjonal kommunikasjonsmyndighet vil i samarbeid med fylkeskommunene tildele midler til de enkelte prosjektene.

- **Tilskudd til telesikkerhet og beredskap**

Regjeringen foreslår å bevilge 183 millioner kroner til tilskudd til telesikkerhet og -beredskap i en tid der trygg og robust elektronisk kommunikasjon blir stadig viktigere for folk flest, næringsliv og samfunnskritiske funksjoner i alle sektorer. En andel av midlene vil gå til Nasjonal kommunikasjonsmyndighets program for forsterket ekom, som sørger for forsterket elektronisk kommunikasjon i utsatte kommuner.

Post

- **Lørdagsomdeling av aviser**

Regjeringen foreslår 96,7 millioner kroner til lørdagsomdeling av aviser i distriktsområder uten avisbudnett.

- **Statlig kjøp av post- og banktjenester**

Regjeringen foreslår 165 millioner kroner til statlig kjøp som skal sikre postomdeling til de mest kostnadskrevene husstandene i distriktsområder, grunnleggende banktjenester i landspostnettet og gratis framsending av blindeskriftsendinger.

Telemark

Vei

- **E134 Seljord-Åmot, Seljord, Kviteseid, Tokke og Vinje kommuner**

Det settes av statlige midler til å videreføre utbedringen av delstrekninger på E134 mellom Seljord og Åmot i Telemark. Anleggsarbeidene startet i mai 2015. Hele prosjektet ventes åpnet for trafikk høsten 2019, mot tidligere forutsatt høsten 2018.

- **E134 Gvammen-Århus, Hjartdal og Seljord kommuner**

Det settes av 340 millioner kroner til å videreføre utbyggingen av E134 Gvammen-Århus. Prosjektet omfatter bygging av 11,6 km ny vei. Den nye veien fører til at E134 mellom Hjartdal og Seljord kortes inn med om lag 11 km. Anleggsarbeidene startet i desember 2014, og prosjektet ventes åpnet for trafikk i løpet av 2019.

- **Rv 36 Skyggestein-Skjelbredstrand, Skien kommune**

Det settes av 235 millioner kroner i 2018. Prosjektet omfatter bygging av 3,6 km trefelts vei med midtrekkverk i ny trasé. I tillegg inngår nødvendige tilknytninger til dagens veinett. Anleggsarbeidene startet i januar 2017, og prosjektet ventes åpnet for trafikk i november 2018.

- **Rv 36 Slåttekås-Årnes, Nome og Sauherad kommuner**

Det legges til grunn statlige midler og bompenger til å fullføre utbyggingen av rv 36 på strekningen Slåttekås-Årnes i Nome og Sauherad kommuner i Telemark. Anleggsarbeidene startet i september 2016, og prosjektet ventes åpnet for trafikk i november 2018.

- **Mindre tiltak (programområder) på E134**

Det settes av midler til rasteplass på E134 ved Morgedal i Telemark.

- **Nye Veier AS**

I 2018 har Nye Veier AS planlagt utbyggingsaktivitet på E18 Rugtvedt-Dørdal og Kjørholt- og Bambletunnelene i Telemark

Prosjektet E18 Langangen – Dørdal (Porsgrunn og Bamble kommuner) er delt inn i to etapper. Det ble inngått totalentreprisekontrakt med entreprenør i mai 2017 for den første etappen, Rugtvedt – Dørdal. Anleggsåpning planlegges i desember 2019. Det er i tillegg inngått egen kontrakt for oppgradering av E18 Kjørholt- og Bambletunnelene og sprengning av nye parallelle løp. Tunnelprosjektet er planlagt ferdig høsten 2018.

Veiutbyggingsavtalen med Samferdselsdepartementet angir et samlet vederlag for delstrekningen E18 Rugtvedt – Dørdal på ca. 4,9 milliarder 2017-kroner. Bompengefinansieringen utgjør snaut 1,9 milliarder 2017-kroner.

Kollektivtransport, sykkel og gange i byområdene

- **Belønningsordningen for bedre kollektivtransport i byområdene**

Regjeringen foreslår i alt 631,5 millioner kroner til Belønningsordningen i 2018. Ordningen skal stimulere storbyområdene til å føre en areal- og transportpolitikk for et bedre bymiljø.

Staten har belønningsavtale med Telemark fylkeskommune, kommunene Skien, Porsgrunn og Siljan for perioden 2017–2020 med en økonomisk ramme på 250,2 millioner kroner. For 2018 er det satt av 60 millioner kroner. Utbetalingene er avhengig av Stortingets vedtak om bevilgninger det enkelte år.

Det kan være aktuelt å starte forhandlinger om byvekstavtale med de fem mindre byområdene som er omfattet av ordningen i 2018. En belønningsavtale er ikke til hinder for å inngå byvekstavtale på et senere tidspunkt.

Jernbane

- **Dobbeltspor på InterCity-strekningen Farriseidet-Porsgrunn, Porsgrunn og Larvik kommuner**

Det foreslås 572 millioner kroner til rasjonell videreføring av arbeidet med jernbaneteknikk, med sikte på at det nye dobbeltsporet kan tas i bruk fra høsten 2018 og ferdigstillelse av hele prosjektet i 2019. Bane NOR har i samarbeid med Porsgrunn og Larvik kommuner startet arbeidet med å avklare etterbruken av dagens trasé.

Prosjektet ble sist omtalt i Prop. 1 S (2016-2017), der det ble orientert om at Jernbaneverket hadde endret løsning for vann- og frostsikring i tunnelene og at signalarbeidene er utvidet til å inkludere nytt signalanlegg på Porsgrunn stasjon. Kostnadene på dag- og tunnelentrepriser økt utover tidligere forventet sluttkostnad, og det foreslås å øke kostnadsrammen til 7 559 millioner kroner. Prognosen for sluttkostnad er økt med 220 millioner kroner, til 7 435 millioner kroner.

- **Solum omformerstasjon på Vestfoldbanen, Porsgrunn kommune**

Innenfor budsjettet til investeringer i kapasitetsøkende tiltak legges det opp til å videreføre arbeidet med Solum omformerstasjon, som etter planen skal være klar til bruk samtidig med dobbeltsporet Farriseidet-Porsgrunn høsten 2018. Prosjektet forsterker strømforsyningen på den sørlige delen av Vestfoldbanen, og skal gi tilstrekkelig kapasitet til togtrafikken på det nye dobbeltsporet mellom Farriseidet og Porsgrunn. Forventet sluttkostnad for prosjektet er 310 millioner kroner.

- **Vedlikehold og fornying av eksisterende jernbanenett**

For å legge til rette for en sikker og driftsstabil togtrafikk, er det budsjettet med nær 5,2 milliarder kroner til vedlikehold av dagens jernbaneinfrastruktur, inkludert 2,1 milliarder kroner til fornyingstiltak og 925 millioner kroner til videreføring av arbeidet med det nye signal- og sikringssystemet ERTMS. Midlene til vedlikehold

er ikke geografisk fordelt eller spesifisert på annen måte i budsjettforslaget. Bane NOR vurderer løpende prioriteringen av vedlikehold i Telemark med utgangspunkt i målene for driftsstabilitet, infrastrukturens tilstand, togtrafikken, samt kortsiktige og langsiktige behov.

Luffart

- **Tilskudd til ikke-statlige lufthavner – Notodden lufthavn, Notodden kommune**

I budsjettforslaget er det satt av 30,1 millioner kroner i tilskudd til ikke-statlige lufthavner. Notodden lufthavn er omfattet av tilskuddsordningen sammen med lufthavnene Ørland og Stord. Samferdselsdepartementet har inngått avtaler om kompensasjon for tjenester av allmenn økonomisk interesse med de aktuelle lufthavnene. Avtalene gjelder for årene 2016 – 2020.

Kyst

- **Farleder**

Regjeringen har foreslått 243,6 millioner kroner for å gjennomføre farledsutbedringer. Tiltakene skal bidra til at farleder får dybde, bredde og navigasjonsinfrastruktur som gir god sikkerhet og framkommelighet.

- Innseiling Grenland (Porsgrunn og Bamble kommuner)– oppstart i 2016, slutføres i 2018

Elektronisk kommunikasjon

- **Tilskudd til bredbåndsutbygging**

Regjeringen foreslår å bevilge 69,7 millioner kroner til tilskudd til bredbåndsutbygging i områder der det ikke er kommersielt grunnlag for utbygging. Kommuner og fylkeskommuner kan søke om midler. Nasjonal kommunikasjonsmyndighet vil i samarbeid med fylkeskommunene tildele midler til de enkelte prosjektene.

- **Tilskudd til telesikkerhet og beredskap**

Regjeringen foreslår å bevilge 183 millioner kroner til tilskudd til telesikkerhet og -beredskap i en tid der trygg og robust elektronisk kommunikasjon blir stadig viktigere for folk flest, næringsliv og samfunnskritiske funksjoner i alle sektorer. En andel av midlene vil gå til Nasjonal kommunikasjonsmyndighets program for forsterket ekom, som sørger for forsterket elektronisk kommunikasjon i utsatte kommuner.

Post

- **Lørdagsomdeling av aviser**

Regjeringen foreslår 96,7 millioner kroner til lørdagsomdeling av aviser i distriktsområder uten avisbudnett.

- **Statlig kjøp av post- og banktjenester**

Regjeringen foreslår 165 millioner kroner til statlig kjøp som skal sikre postomdeling til de mest kostnadskrevene husstandene i distriktsområder, grunnleggende banktjenester i landspostnettet og gratis framsending av blindeskriftsendinger.

Troms

Vei

- **E6 Indre Nordnes – Skardalen, Kåfjord kommune**

Det er satt av 240 millioner kroner i statlige midler til prosjektet E6 Indre Nordnes-Skardalen i Kåfjord kommune. Prosjektet omfatter bygging av en om lag 5,8 km lang tunnel gjennom Nordnesfjellet. Prosjektet ventes åpnet for trafikk mot slutten av 2018. Prosjektet korter inn E6 med 7,9 km, og gir en redusert reisetid med om lag 10 minutter.

- **E6 Sørkjosfjellet, Nordreisa kommune**

Til E6 Sørkjosfjellet er det avsatt 86 millioner kroner. I prosjektet inngår bygging av 2,3 km ny vei i dagen og 4,7 km tunnel. I tillegg inngår utbedring av om lag 2 km veg. Prosjektet forventes åpnet for trafikk i desember 2017, og midlene vil bli benyttet til sluttoppgjør. E6 vil med disse tiltakene kortes inn med 1,8 km.

- **Nordre adkomst til Tromsø havn, Breivika, Tromsø kommune**

Det settes av statlige og lokale midler, herunder bidrag fra lokal drivstoffavgift, til å bygge om den nordre adkomsten til Tromsø havn, Breivika.

- **Mindre tiltak (programområder) Rv 83 Kanebogen – Byskillet og tunnel Seljestad – Sama, Harstad kommune**

Det er satt av midler til trafikksikkerhetstiltak, utbedringstiltak, kollektivtrafikktiltak og universell utforming og tiltak for gående og syklende. Midlene går i sin helhet til utbygging av strekningen rv 83 Kanebogen-Byskillet og tunnel mellom Seljestad og Sama. Tiltakene inngår i Vegpakke Harstad.

- **Fornyingsmidler E8, Tromsø kommune**

Det settes av midler til å ferdigstille utbedringsarbeidene for E8 Tromsøytunnelen, Tromsø kommune.

- **Fornyingsmidler E6, Storfjord og Kåfjord kommuner**

Det settes av midler til å videreføre arbeidene med utbedring av tunneler på Larsberg (Storfjord), Skardal (Kåfjord) og Isfjelltunellene (Kåfjord).

Kollektivtransport, sykkel og gange i byområdene

- **Belønningsordningen for bedre kollektivtransport i byområdene**

Regjeringen foreslår i alt 631,5 millioner kroner til Belønningsordningen i 2018. Ordningen skal stimulere storbyområdene til å føre en areal- og transportpolitikk for et bedre bymiljø.

Staten har belønningsavtale med Troms fylkeskommune og Tromsø kommune for perioden 2015-2018 med en økonomisk ramme på 285,6 millioner kroner. For 2018 er det satt av 64,5 millioner kroner. Utbetalingene er avhengig av Stortingets vedtak om bevilgninger det enkelte år.

Det kan være aktuelt å starte forhandlinger om byvekstavtale med de fem mindre byområdene som er omfattet av ordningen i 2018. En belønningsavtale er ikke til hinder for å inngå byvekstavtale på et senere tidspunkt.

TT-ordningen - tilrettelagt transport for funksjonshemmede

Troms omfattes av den statlige, utvidede TT-ordningen som gir brukere med særlige behov, fortrinnsvis rullestolbrukere og blinde/svaksynte, rett til 200 enkeltreiser i året. I budsjettet for 2018 har regjeringen foreslått å bevilge 90,4 millioner kroner til ordningen, hvor nå syv fylker er omfattet. Midlene fordeles etter søknad fra fylkeskommunene.

Luffart

- **Kjøp av innenlandske flyruter**

I budsjettforslaget er det satt av 725,7 millioner kroner til kjøp av innenlandske flyruter. Samferdselsdepartementet inngikk i 2016 ny kontrakt for ruteflyging på ruten Sørkjosen – Tromsø v.v. for perioden 1. april 2017 – 31. mars 2022.

Elektronisk kommunikasjon

- **Tilskudd til bredbåndsutbygging**

Regjeringen foreslår å bevilge 69,7 millioner kroner til tilskudd til bredbåndsutbygging i områder der det ikke er kommersielt grunnlag for utbygging. Kommuner og fylkeskommuner kan søke om midler. Nasjonal kommunikasjonsmyndighet vil i samarbeid med fylkeskommunene tildele midler til de enkelte prosjektene.

- **Tilskudd til telesikkerhet og beredskap**

Regjeringen foreslår å bevilge 183 millioner kroner til tilskudd til telesikkerhet og -beredskap i en tid der trygg og robust elektronisk kommunikasjon blir stadig viktigere for folk flest, næringsliv og samfunnskritiske funksjoner i alle sektorer. En andel av midlene vil gå til Nasjonal kommunikasjonsmyndighets program for forsterket ekom, som sørger for forsterket elektronisk kommunikasjon i utsatte kommuner.

Post

- **Lørdagsomdeling av aviser**

Regjeringen foreslår 96,7 millioner kroner til lørdagsomdeling av aviser i distriktsområder uten avisbudnett.

- **Statlig kjøp av post- og banktjenester**

Regjeringen foreslår 165 millioner kroner til statlig kjøp som skal sikre postomdeling til de mest kostnadskrevene husstandene i distriktsområder, grunnleggende banktjenester i landspostnettet og gratis framsending av blindeskriftsendinger.

Kyst

- **Tilskudd til kommunale fiskerihavneanlegg**

Regjeringen har foreslått å bevilge 31,1 millioner kroner til tilskudd til kommunale fiskerihavneanlegg. I tillegg kommer tidligere inndratte/ikke brukte midler på posten, slik at det kan fordeles 39,650 millioner kroner på posten. Av dette er det foreslått 1,85 millioner kroner til havner i Troms:

Oldervik fiskerihavn – utdyping (Tromsø kommune, Troms fylke): 1,5 mill. kr.
Brensholmen fiskerihavn – utdyping (Tromsø kommune, Troms fylke): 0,35 mill. kr.

Kystruten Bergen-Kirkenes

Staten kjøper sjøtransporttjenester på strekningen Bergen-Kirkenes for å sikre et tilfredsstillende transporttilbud for passasjerer som reiser lokalt eller regionalt fra havn til havn, og godstransport mellom Tromsø og Kirkenes. Det bevilges 700,8 millioner kroner til drift av kystruten i 2018. I forbindelse med utlysning av konkurranse om nytt kjøp av tjenester når gjeldende avtale med Hurtigruten AS går ut, er det lagt opp til å videreføre tjenesten med daglige, helårige og gjennomgående seilinger.

Vest-Agder

Vei

- **E18 Varoddbrua, Kristiansand kommune**

Varoddbrua på E18 i Kristiansand i Vest-Agder videreføres. Anleggsarbeidene startet i mars 2017. Prosjektet ventes åpnet for trafikk i 2020. Det settes av 250 millioner kroner i statlige midler i 2018.

- **E18 Kristiansand–Lyngdal, Kristiansand, Songdalen, Søgne, Mandal, Lindesnes og Lyngdal kommuner**

Prosjektet E18 Kristiansand–Lyngdal i Vest-Agder er en utbyggingsstrekning på vel 70 km. Nye Veier AS planlegger å starte utbygging av første delstrekning Kristiansand-Mandal øst i første halvår 2018, med forventet veiåpning i slutten av 2021. Det er inngått vegutbyggingsavtale med Samferdselsdepartementet med et totalt vederlag for utbyggingen på 24,6 milliarder kroner. Bompengefinansieringen utgjør 7 862 millioner kroner.

- **Vederlag til OPS-prosjekter - E39 Lyngdal–Flekkefjord**

E39 Lyngdal–Flekkefjord i Vest-Agder ble satt i drift i 2006 samtidig som strekningen Handeland–Feda ble åpnet for trafikk. Kontrakten løper fram til 2031. Det foreslås en statlig ramme på 179 mill. kroner. Innenfor denne rammen prioriteres midler til årlig kontraktsfestet vederlag til OPS-selskapet. I tillegg er det blant annet prioritert midler til å starte opp arbeidene med å utbedre fire tunneler på strekningen i henhold til krav i tunnelsikkerhets- og elektroforskriftene.

- **Vederlag til OPS-prosjekter - E18 Grimstad–Kristiansand**

E18 Grimstad–Kristiansand i Aust-Agder og Vest-Agder ble satt i drift i 2009 da strekningen ble åpnet for trafikk. Kontrakten løper fram til 2034. For 2018 utgjør det kontraktsfestede vederlaget 354 millioner kroner som forutsettes finansiert med 114 millioner kroner i statlige midler og 240 millioner kroner i bompenger.

- **Fornyingsmidler, E18 Banehei og Oddernestunnelene, Kristiansand kommune**

Det settes av midler til å ferdigstille arbeidene med å utbedre E18 Banehei- og Oddernestunnelene i Vest-Agder.

- **Fornyingsmidler, E39 Skjeggestadtunnelen, Flekkefjord kommune**

Det settes av midler til å finansiere resten av arbeidene i E39 Skjeggestadtunnelen i Vest-Agder.

- **Planleggingsmidler, E39 Lyngdal vest-Ålgård**

Det settes av midler til planlegging, blant annet til arbeidet med kommunedelplan for E39 Lyngdal vest-Ålgård i Vest-Agder og Rogaland. I tillegg er det lagt til grunnbompenger til planlegging av tiltak innenfor Samferdselspakke for Kristiansandsregionen.

Kollektivtransport, sykkel og gange i byområdene

- **Belønningsordningen for bedre kollektivtransport i byområdene**

Regjeringen foreslår i alt 631,5 millioner kroner til Belønningsordningen i 2018. Ordningen skal stimulere storbyområdene til å føre en areal- og transportpolitikk for et bedre bymiljø.

Staten har belønningsavtale med Vest-Agder fylkeskommune og Kristiansand kommune for perioden 2017-2019 med en økonomisk ramme på 300 millioner kroner. For 2018 er det satt av 90 millioner kroner. Utbetalingene er avhengig av Stortingets vedtak om bevilgninger det enkelte år.

Det kan være aktuelt å starte forhandlinger om byvekstavtale med de fem mindre byområdene som er omfattet av ordningen i 2018. En belønningsavtale er ikke til hinder for å inngå byvekstavtale på et senere tidspunkt.

Jernbane

- **Vedlikehold og fornying av eksisterende jernbanenett**

For å legge til rette for en sikker og driftsstabil togtrafikk, er det budsjettet med nær 5,2 milliarder kroner til vedlikehold av dagens jernbaneinfrastruktur, inkludert 2,1 milliarder kroner til fornyingstiltak og 925 millioner kroner til videreføring av arbeidet med det nye signal- og sikringssystemet ERTMS. Midlene til vedlikehold er ikke geografisk fordelt eller spesifisert på annen måte i budsjettforslaget. Bane NOR vurderer løpende prioriteringen av vedlikehold i Vest-Agder med utgangspunkt i målene for driftsstabilitet, infrastrukturens tilstand, togtrafikken, samt kortsiktige og langsiktige behov.

Kyst

- **Tilskudd til kommunale fiskerihavneanlegg**

Regjeringen har foreslått å bevilge 31,1 millioner kroner til tilskudd til kommunale fiskerihavneanlegg. I tillegg kommer tidligere inndratte/ikke brukte midler på posten, slik at det kan fordeles 39,650 millioner kroner på posten. Av dette er det foreslått 5,475 millioner kroner til et prosjekt i Vest-Agder:

- Båly fiskerihavn – forlengelse av kai (Lindesnes kommune): 5,475 mill. kr.

Elektronisk kommunikasjon

- **Tilskudd til bredbåndsutbygging**

Regjeringen foreslår å bevilge 69,7 millioner kroner til tilskudd til bredbåndsutbygging i områder der det ikke er kommersielt grunnlag for utbygging. Kommuner og fylkeskommuner kan søke om midler. Nasjonal kommunikasjonsmyndighet vil i samarbeid med fylkeskommunene tildele midler til de enkelte prosjektene.

- **Tilskudd til telesikkerhet og beredskap**

Regjeringen foreslår å bevilge 183 millioner kroner til tilskudd til telesikkerhet og -beredskap i en tid der trygg og robust elektronisk kommunikasjon blir stadig viktigere for folk flest, næringsliv og samfunnskritiske funksjoner i alle sektorer. En andel av midlene vil gå til Nasjonal kommunikasjonsmyndighets program for forsterket ekom, som sørger for forsterket elektronisk kommunikasjon i utsatte kommuner.

Post

- **Lørdagsomdeling av aviser**

Regjeringen foreslår 96,7 millioner kroner til lørdagsomdeling av aviser i distriktsområder uten avisbudnett.

- **Statlig kjøp av post- og banktjenester**

Regjeringen foreslår 165 millioner kroner til statlig kjøp som skal sikre postomdeling til de mest kostnadskrevene husstandene i distriktsområder, grunnleggende banktjenester i landspostnettet og gratis framsending av blindeskriftsendinger.

Vestfold

Vei

- **E18 Bommestad–Sky, Larvik kommune**

Prosjektet er siste etappe i utbyggingen av E18 gjennom Vestfold og vil gi sammenhengende firefelts vei fra Oslo til Telemark grense.

Anleggsarbeidene startet i januar 2014. På den om lag fire km lange strekningen fra Bommestad til Farriseidet ble de to nordgående og det ene sørgående feltet åpnet for trafikk i september 2017. Resten av prosjektet ventes åpnet for trafikk i desember 2017. I 2018 er det satt av 200 millioner kroner, som vil bli benyttet til sluttoppgjør på E18 og anleggsstart for ombygging av lokalveisystemet.

- **Mindre tiltak (programområder) på E18, Sandefjord kommune**

- Det er prioritert midler til anleggsstart for nytt kollektivknutepunkt på E18 ved Fokserød.

- **Fornyingsmidler**

- Ferdigstilling av arbeidene med å utbedre seks tunneler på E18 i Nordre Vestfold (Sande, Holmestrand og Re kommuner)
- Ferdigstilling av utbedringen av rv 19 Hortenstunnelen i Horten kommune

Jernbane

- **InterCity-planlegging på Vestfoldbanen: Nykirke – Barkåker og Tønsberg – Larvik, Horten, Tønsberg, Sandefjord og Larvik kommuner**

Det foreslås 642 millioner kroner til videreføring av planleggingen av InterCity på Vestfoldbanen i 2018. Dette omfatter prosjektene Nykirke-Barkåker og Tønsberg-Larvik i Vestfold, i tillegg til Drammen-Kobbervikdalen/Drammen-Gulskogen i Buskerud.

- Planleggingen av prosjektet Nykirke-Barkåker videreføres med sikte på mulig byggestart i 2019 og ferdigstilling i 2024. Prosjektet omfatter 14 km med nytt dobbeltspor og ny Horten stasjon ved Skoppum vest.
- I planleggingen av strekningen Tønsberg-Larvik tas det sikte på å fullføre pågående arbeid med kommunedelplan i 2018. Kommunedelplanen sikrer forutsigbarhet for øvrige infrastrukturprosjekter og annen arealplanlegging, i påvente av dobbeltsporutbygging på resten av strekningen. Det er lagt opp til noe mindre planleggingsarbeid i perioden 2019 til 2021.

- **Dobbeltspor på InterCity-strekningen Holm – Holmestrand – Nykirke, Sande, Holmestrand og Horten kommuner**

Det foreslås 17 millioner kroner til ferdigstilling i 2018. Dobbeltsporet ble satt i drift ved ruteomleggingen i desember 2016. Etter åpningen og ruteomleggingen ble reisetiden mellom Tønsberg og Oslo redusert med opptil 9 minutter.

Ruteomleggingen ga i tillegg to nye ekspressavganger morgen/ettermiddag direkte mellom Tønsberg-Oslo/v.v. Disse direkteavgangene har en kjøretid på om lag 64 minutter, som er 15-18 minutter raskere enn den tidligere ruten. I 2017 ferdigstilles arbeidene med kollektivterminalen og med tilbakeføring av den nedlagte banen i tråd med reguleringsbestemmelsene. Alle kontrakter i prosjektet er inngått og prognosen for sluttkostnad er på 6 318 millioner kroner.

- **Vedlikehold og fornying av eksisterende jernbanenett**

For å legge til rette for en sikker og driftsstabil togtrafikk, er det budsjettet med nær 5,2 milliarder kroner til vedlikehold av dagens jernbaneinfrastruktur, inkludert 2,1 milliarder kroner til fornyingstiltak og 925 millioner kroner til videreføring av arbeidet med det nye signal- og sikringsystemet ERTMS. Midlene til vedlikehold er ikke geografisk fordelt eller spesifisert på annen måte i budsjettforslaget. Bane NOR vurderer løpende prioriteringen av vedlikehold i Vestfold med utgangspunkt i målene for driftsstabilitet, infrastrukturens tilstand, togtrafikken, samt kortsiktige og langsiktige behov.

Elektronisk kommunikasjon

- **Tilskudd til bredbåndsutbygging**

Regjeringen foreslår å bevilge 69,7 millioner kroner til tilskudd til bredbåndsutbygging i områder der det ikke er kommersielt grunnlag for utbygging. Kommuner og fylkeskommuner kan søke om midler. Nasjonal kommunikasjonsmyndighet vil i samarbeid med fylkeskommunene tildele midler til de enkelte prosjektene.

- **Tilskudd til telesikkerhet og beredskap**

Regjeringen foreslår å bevilge 183 millioner kroner til tilskudd til telesikkerhet og beredskap i en tid der trygg og robust elektronisk kommunikasjon blir stadig viktigere for folk flest, næringsliv og samfunnskritiske funksjoner i alle sektorer. En andel av midlene vil gå til Nasjonal kommunikasjonsmyndighets program for forsterket ekom, som sørger for forsterket elektronisk kommunikasjon i utsatte kommuner.

Post

- **Lørdagsomdeling av aviser**

Regjeringen foreslår 96,7 millioner kroner til lørdagsomdeling av aviser i distriktsområder uten avisbudnett.

- **Statlig kjøp av post- og banktjenester**

Regjeringen foreslår 165 millioner kroner til statlig kjøp som skal sikre postomdeling til de mest kostnadskrevede husstandene i distriktsområder, grunnleggende banktjenester i landspostnettet og gratis framsending av blindeskriftsendinger.

Østfold

Vei

- **Rv 110 Ørebekk–Simo, Fredrikstad kommune**

Prosjektet omfatter utvidelse av rv 110 mellom Ørebekk og Simo til firefelts vei over en 1,4 km lang strekning. Anleggsarbeidene startet i september 2015. Prosjektet ventes åpnet for trafikk i mai 2018, mot tidligere forutsatt i oktober 2017. For 2018 er det foreslått 149 millioner kroner, fordelt med 140 millioner kroner i statlige midler og 9 millioner kroner som forutsettes stilt til disposisjon av bompengeselskapet.

- **E18 Riksgrensen – Ørje (Marker kommune)**

Prosjektet omfatter bygging av 6,2 km tofelts veg med midtrekkverk og forbikjøringsfelt. Fra riksgrensen til like øst for Ørje sentrum bygges vegen i ny trasé. Anleggsarbeidene startet i juni 2015, og prosjektet åpnes for trafikk i oktober 2017, mot tidligere forutsatt i juli 2017. Det foreslås 90 millioner kroner i 2018. Av dette er 82 millioner kroner statlige midler, mens 8 millioner kroner forutsettes stilt til disposisjon av bompengeselskapet. Midlene i 2018 vil bli benyttet til sluttoppgjør, samt utbetalinger etter grunnverv. I tillegg er det satt av 40 millioner kroner i statlige midler til refusjon til bompengeselskapet.

- **E18 Knapstad (Hobøl kommune i Østfold) – Retvet (Ski kommune i Akershus)**

Det er lagt til grunn statlige midler til refusjon av forskutterte midler til prosjektet.

- **E18 Melleby – Momarken (Eidsberg kommune)**

Det foreslås midler til å dekke kostnadsøkninger på prosjektet.

Mindre tiltak (programområder)

- Videreføre byggingen av gang- og sykkelveg langs E6 på strekningen Sandbakken–Skjeberg (Sarpsborg kommune).
- Oppstart av bygging av døgnhvileplass ved Svinesund (Halden kommune)
- Videreføre utbedringen av ferjekaia på rv 19 i Moss (Moss kommune)

Kollektivtransport, sykkel og gange i byområdene

- **Belønningsordningen for bedre kollektivtransport i byområdene**

Regjeringen foreslår i alt 631,5 millioner kroner til Belønningsordningen i 2018. Ordningen skal stimulere storbyområdene til å føre en areal- og transportpolitikk for et bedre bymiljø.

Nedre Glomma (Østfold fylkeskommune og kommunene Fredrikstad og Sarpsborg) har belønningsavtale for perioden 2014-2017. Det er betalt ut til sammen 250 millioner kroner i avtaleperioden. Samferdselsdepartementet har mottatt søknad fra byområdet om ny avtale fra 2018, og vil ta stilling til den etter at sluttrapportering for gjeldende avtale foreligger. Frist for sluttrapporteringen er 31.1.2018.

Det kan være aktuelt å starte forhandlinger om byvekstavtale med de fem mindre byområdene som er omfattet av ordningen i 2018. En ny belønningsavtale er ikke til hinder for å inngå byvekstavtale på et senere tidspunkt.

- **TT-ordningen - tilrettelagt transport for funksjonshemmede**

Østfold omfattes av den statlige, utvidede TT-ordningen som gir brukere med særlige behov, fortrinnsvis rullestolbrukere og blinde/svaksynte, rett til 200 enkeltreiser i året. I budsjettet for 2018 har regjeringen foreslått å bevilge 90,4 millioner kroner til ordningen, hvor nå 7 fylker er omfattet. Midlene fordeles etter søknad fra fylkeskommunene.

Jernbane

- **Dobbeltspor på InterCity-strekningen Sandbukta – Moss – Såstad, Moss og Rygge kommuner**

Det settes av 745 millioner kroner til mulig anleggsstart for prosjektet i 2018. Hovedarbeidene skal etter planen starte opp tidlig i 2019, med sikte på at de nye dobbeltsporene kan tas i bruk i desember 2024. Samferdselsdepartementet vil måtte komme tilbake til Stortinget med forslag om kostnadsramme før en eventuell anleggsstart i 2018.

Prosjektet omfatter drøye 10 km med nytt dobbeltspor, hvorav om lag 5 km i tunnel og kulvert, ny stasjon i Moss, anlegg for vending av tog, samt tilrettelegging for og tilkobling til nytt havnespor.

- **InterCity-planlegging på Østfoldbanen, Råde, Fredrikstad og Sarpsborg kommuner**

Det foreslås 223 millioner kroner til videre planlegging av de to InterCity-prosjektene Haug-Seut og Seut-Sarpsborg på Østfoldbanen.

- Planleggingen av prosjektet Haug-Seut i 2018 gjennomføres med sikte på mulig byggestart i 2021 og ferdigstilling i 2024. Prosjektet omfatter 16 km nytt dobbeltspor og stasjon med to spor ved Råde, der stasjonen må flyttes for å rette ut traseen.
- Planleggingen av Seut-Sarpsborg i 2018 gjennomføres med sikte på at prosjektet skal stå klar til bruk i 2026. Prosjektet omfatter 18 km nytt dobbeltspor fra Seut via ny Fredrikstad stasjon på Grønli, og gir sammenhengende dobbeltspor til Sarpsborg.

- **Vedlikehold og fornying av eksisterende jernbanenett**

For å legge til rette for en sikker og driftsstabil togtrafikk, er det budsjettet med nær 5,2 milliarder kroner til vedlikehold av dagens jernbaneinfrastruktur, inkludert 2,1 milliarder kroner til fornyingstiltak og 925 millioner kroner til videreføring av arbeidet med det nye signal- og sikringssystemet ERTMS. Midlene til vedlikehold er ikke geografisk fordelt eller spesifisert på annen måte i budsjettforslaget. Bane NOR vurderer løpende prioriteringen av vedlikehold i Østfold med utgangspunkt i målene for driftsstabilitet, infrastrukturens tilstand, togtrafikken, samt kortsiktige og langsiktige behov.

Elektronisk kommunikasjon

- **Tilskudd til bredbåndsutbygging**

Regjeringen foreslår å bevilge 69,7 millioner kroner til tilskudd til bredbåndsutbygging i områder der det ikke er kommersielt grunnlag for utbygging. Kommuner og fylkeskommuner kan søke om midler. Nasjonal kommunikasjonsmyndighet vil i samarbeid med fylkeskommunene tildele midler til de enkelte prosjektene.

- **Tilskudd til telesikkerhet og beredskap**

Regjeringen foreslår å bevilge 183 millioner kroner til tilskudd til telesikkerhet og beredskap i en tid der trygg og robust elektronisk kommunikasjon blir stadig viktigere for folk flest, næringsliv og samfunnskritiske funksjoner i alle sektorer. En andel av midlene vil gå til Nasjonal kommunikasjonsmyndighets program for forsterket ekom, som sørger for forsterket elektronisk kommunikasjon i utsatte kommuner.

Post

- **Lørdagsomdeling av aviser**

Regjeringen foreslår 96,7 millioner kroner til lørdagsomdeling av aviser i distriktsområder uten avisbudnett.

- **Statlig kjøp av post- og banktjenester**

Regjeringen foreslår 165 millioner kroner til statlig kjøp som skal sikre postomdeling til de mest kostnadskrevene husstandene i distriktsområder, grunnleggende banktjenester i landspostnettet og gratis framsending av blindeskriftsendinger.